

Upravitelj: Ljubljana, Pucničeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Ispravnost oddelke: Ljubljana, Pucničeva ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računski in Ljubljanski pokrajinski pošto-
čkovski zavodi št. 17.749, in ostale kraje
Italije Severni in Centralni pošte št. 11-3118
IZJAVNO ZASTOPSTVO in oglašje in Kt.
Italije in romansista una
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izbaja vsak dan izven ponedeljka
Naročnina: ena mesečno Lir 18.—
za izposojnino na Lir 22.80
Uredništvo:
Ljubljana, Pucničeva ulica št. 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24
Rokopisi se ne vračajo
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Letalski boji v Egiptu

Izvidniško delovanje — Bombardiranje Malte

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 4. avgusta naslednje 798. vojno poročilo:

Na egiptski fronti izvidniško delovanje. V ponovnih spopadih so nemški lovci sestrelili 3 letala tipa »Spitfire« in 3 tipa »Hurricane«.

Letalski oddelki osi so bombardirali letališča na Malti in v zraku nad otokom uničili tri britanska letala.

Letalski napadi na angleške postojanke

Berlin, 4. avg. d. V nedeljo so močne skupine nemških bojnih letal napadle britanske postojanke pri El Alameinu na egiptskem bojišču. Kakor javljajo s pristojnega nemškega vojaškega mesta, so nemška letala z bombami direktno pogodila zbirališča sovražnikovih čet. Izbruhnili so več požarov v skladiščih sovražni-kovega goriva, kjer so nastale hude eksplozije. Nadalje so nemška letala uspešno napadala kolone sovražnikovih tankov in motornih vozil.

Istega dne so nemški bombniki tipa »Ju 88« napadli britansko letalsko oporišče Hal-far na otoku Malti. Več bomb je zadelo na tleh razvrščena sovražnikova letala. Bombe so poškodovale tudi prometno zvezo med Halfarjem in Guidjo. Piloti so tu opazovali velika razdejavanja. V letalskih spopadih so nemška lovka letala sestrelila dva sovražna aparata tipa »Spitfire«. V noči na ponedeljek je nemško letalstvo ponovno napadlo pristaniške naprave v La Valetti.

Berlin, 4. avg. d. Na Malti so nemški bombniki bombardirali večerj tamkajšnja britanska vojaška letališča. V spopadih v zraku so bila sestreljena 3 sovražna letala tipa »Spitfire«. Vsa nemška letala so se brez izgub vrnila na svoja oporišča.

Zahteva po proglasitvi Kaira za odprto mesto

Ankara, 4. avg. d. Nemško letalstvo je po vesteh iz Kaira napadlo britansko voja-

ško letališče pri Heliopolisu v bližini Kai-ra. Ta nemški letalski napad je v Kairu po dospelih vesteh ponovno sprožil zahte-vo egiptskih političnih krogov, da bi se morala egiptska prestolnica proglasiti za odprto mesto. Čeprav je cenzura najstro-žje prepovedala vsakršno razpravljanje o tem vprašanju, se je vendar zahteva po proglasitvi Kaira za odprto mesto po zad-njem nemškem letalskem napadu ponovila z mnogih strani s tolikšnim poudarkom, da je prišla tudi na ušesa glavnemu stanu bri-tanskih sil v Kairu. Zaradi tega je za-stopnik britanskega glavnega stana general Stone ponovno naslovil svarilo na vse ti-ste, ki zahtevajo odstranitev angleških vo-jajških naprav in skladišč iz egiptске pre-stolnice. Da bi lažje nastopil proti upra-vičeni egiptski zahtevi, je general Stone v svojem svarilu naglasil, »da se bodo proti krivicam, ki razširjajo tako defetistično propagando, uporabili najstrožji ukrepi«. V egiptskih političnih krogih pa nagla-sajo ne glede na grožnjo britanskega vo-jajškega predstavnika, da postaja vpraša-nje proglasitve Kaira za odprto mesto zne-rom bolj pereče, ker se je obseg vojaških operacij na egiptskem bojišču ponovno po-večal, na drugi strani pa je rešitev tega vprašanja velikega pomena tudi za nadalj-nji razvoj angleško-egiptskih odnosov. Poročila iz Kaira kažejo, da je nemški le-talski napad na Heliopolis, ki leži le 5 milj oddaljen od središča egiptске pre-stolnice, povzročil pravcaro paniko med mest-nim prebivalstvom zaradi velike nevarno-sti, ki grozi Kairu iz zraka. Zaradi ne-uvidevnosti britanskih vojaških oblasti se prebivalstvo izpostavlja letalskim napa-dom, ki imajo lahko usodne posledice, po-sebno tudi zaradi tega, ker v Kairu ni na razpolago zadostnega števila zaklonišč.

Red Rimskega orla

Rim, 4. avg. s. Večera je se sestel prvič v palači Chigi svet novega viteškega reda Rimskega orla pod predsedništvom zuna-njega ministra grofa Ciana.

Duce v Gorizii

Po inspekciji čet v bližini stare meje je imel sestanek s poveljniki armadnih zborov v Sloveniji, Dalmaciji in Kroatski, katerim je dal potrebna navodila

Strogo svarilo onim, ki se vdajajo bolnim sanjam

Rim, 4. avg. s. Dne 31. julija zjutraj je Duce ob spremstvu Tajnika fašistice-stranke dospel z letalom brez predhodne napovedi na letališče v Gorizi. Sprejel ga je general Ferrero, povelj-nik armadnega zbora Trieste. Z letališ-ča v Gorizii se je Duce napotil v Re-dipuglio, kjer se je poklonil na grobu vojvode d'Aoste, poveljnika nepremaga-ne 3. armade, in ob grobeh stotisoč padlih, ki tu počivajo. Po kratkem od-moru je Duce nadaljeval pot v avtomo-bilu proti Castellnuovu d'Istria in v neko vas v bližini stare meje, kjer je pri-sostvoval zanimivim večerjem strelja-nja z možnarji in novimi topovi za pe-hoto. Potem se je udeležil skromnega obeda v oficirski menzi, na kar se je vrnil v Gorizio, kamor je dospel ob 15.30.

Na poveljništvu vojaškega okrožja je Duce zbral k raportu skupino poveljni-kov, ki so se v ta namen tu sestali. Na-vzoči so bili šef generalnega štaba mar-šal Cavallero, šef glavnega stana vojske general Ambrosio, vrhovni poveljnik Oboroženih sil v Sloveniji in Dalmaciji general Roatta, poveljnik armadnega zbora »Trieste« general Ferrero, povelj-nik ljubljanskega armadnega zbora ge-neral Robotti in poveljnik V. armadne-ga zbora, ki se nahaja na Hrvaškem, general Coturri z generalštabnimi ofi-cirji posameznih poveljništev.

Na Ducejev poziv je general Roatta obširno poročal o položaju v Sloveniji in v bližnjem ozemlju. Poročal je o iz-

vajanih vojaških merah, ki so v teku za zagotovitev reda in miru v teh pa-sovih ter je očitral tudi program za bo-dočnost.

Duce je potem, ko je zahteval od ge-nerala Roate razna pojasnila in pouda-ri, da je videti položaj z mnogo kate-rih vidikov zadovoljiv govoril in orisal navzočim splošni operativni položaj na raznih frontah osi ter je določil v okvi-ru splošne operativne situacije italijan-ski vojaški položaj in navedel razne na-loge, ki so poverjene našim oboroženim silam na raznih bojiščih. Duce je pre-šel nato na tehnično proučevanje raz-nih zahtev in smernic, ki jih je dal gle-de tega, ter je nakazal možnosti in na-črte za bodočnost, zaustavljajoč se po-sebno pri problemih, ki naravnost za-nimajo obmejni pas ter Slovenijo in Dalmazio s posebnim ozirom na Slove-nijo. Raport je trajal skoro dve uri in se je zaključil z natančnimi navodili, ki jih je Duce dal zbranim poveljnikom.

Že med raportom se je zbrala na trgu pred poveljništvom množica, vzklika-joča Duceju, medtem pa so dospel tudi prefekt iz Gorizie in zvezni tajniki iz Gorizie, Trieste, Udin, Pole in Ljub-ljane.

Po petih tednih ofenzive na vzhodu

200.000 kvadratnih kilometrov ozemlja zasedenih — Na-raščajoča kriza v ameriški in angleški pomorski plovbi

Berlin, 4. avg. Večera je se začel 6. te-den velike nemške ofenzive na vzhodnem bojišču. Po mnenju berlinskih krogov bi bilanca uspehov nemškega in zavezniškega orožja ne mogla biti sijajnejša: v 25 dneh je bilo zasedenih 200.000 kvadratnih kilo-metrov ozemlja in so nemške oborožene si-le prispele do ciljev, ki so dobrih 500 km od izhodiščnih postojank. Razen tega so bili uresničeni vsi idealni, taktični in stra-teški pogoji za nove, odločilne operacije. Preostale sovražne postojanke na zapadnem bregu Dona severno od Kalača se bodo v kratkem zrušile, medtem ko na kavkaškem področju zmagovite kolone naglo napredu-jejo v smeri proti Kubanu. V najkrajšem času, morda že v dobrem tednu, bo vse kubansko ozemlje, ki meri kakih 80.000 kvadratnih kilometrov, v nemških rokah in bojiševiki bodo prisiljeni spopasti se, ako bodo le imeli primerna sredstva.

Tudi onkraj Rokavskega preliva in Atlan-tika se računajo z resnostjo položaja. Naj-boljši dokaz vidimo v tem, da smatra samo Edenovo glasilo za potrebno opozoriti, da je Sovjetska zveza doživela preveč udarcev, da bi mogla preboleti tako silovite krize. Na drugi strani, kakor piše isti list, pa je od začetka vojne do danes izgubila tolikšno ozemlje, kakršna sta Anglija in Francija skupaj.

Ni manj značilen ni komentar ameriške-ga lista »Philadelphia Record«, ki priha-ja do naslednjih zaključkov: »Nastopil je ali nastopa trenutek, ko se bo treba odločiti, ali naj z vsemi sredstvi in za vsako ceno podpremo boljševike in Kitajce ali pa sa-mo branimo Sueški prekop in Avstralijo.« Isti list pripominja nato, da bi morali an-glosaiki vseleti, preden se za kaj takega odločijo, rešiti krizo tonaže, ki zavzema že katastrofalen obseg. Kakor se vidi, so po-datki iz pristojnega nemškega vira poka-zali svoj učinek. Mislimo pri tem na obja-vo o potopitvi 19,5 milijona ton sovražnega brodograja od začetka vojne dalje. Ta bilan-ca dokazuje po mnenju berlinskih krogov tole:

1. Kriza tonaže je zavzela zelo resen ob-seg in stopa sedaj v svojo kritično fazo.
2. Vsa sredstva, ki si jih je sovražnik iz-mislil, da bi vsaj deloma zamašil vrzeli, ki tako nastajajo, so se izkazala kot neučinko-vita ali neprimerna. Neučinkovita so se izkazala vsa sredstva za pobijanje podmorniškega orožja osi, neprimerna pa vsa ona za zamašitev praznin, ki so vedno večje in številnejše.
3. Zdi se da bi se mogel položaj v bliž-njih mesecih zboljšati, nasprotno, verjetno je celo, da se bo poslabšal kajti podmorni-ska vojna se vedno bolj razvija in Nemci ne izdelujejo podmornice več samo v se-rijah temveč kar v množinah.
4. Čim bo kriza tonaže dokončno stopila v poslednjo fazo, se bodo pojavile tudi gospodarske in vojaške posledice ogromne-ga obsega na vseh ostalih bojiščih.

Seveda, pripominjajo v istih krogih, bo-sta anglosaiki vseleti poskušali vse, da iz-polnita vrzeli zlasti za gradnjo novih ladij, vendar je že sedaj izven dvoma, da vsi ti napori ne bodo rešili krize niti ne zmanj-šali njenega obsega, kakor se je zgodilo na primer v zadnjih dveh letih prejšnje sve-tovne vojne. Anglosaiki zatrjujejo, da je bilo samo v mesecu juliju v ameriških lad-jednicah izdelanih 171 parnikov in skupni-tonaži 700.000 ton in da se bo v bližnjem tromesečju mesečno povprečje novih gra-denj dvignilo na milijon ton. Kakor pa je lahko razumeti, gre pri tem samo za pro-pagandne številke. Komaj pred tremi tedni je neki newyorški pomorski strokovnjak brez vsakršne ironije pripomnil, da je mnogo lažje manipulirati s številkami o

gradnji ladij, kakor z onimi o potopljenih ladjah. V ostalem pa ni brez pomena, da je eden izmed največjih ladjedelniških lastnikov Kaiser sprožil predlog, ki se zdi, da je že sprejet, namreč, da se namestu trgovskega prevoznega brodograja gradijo ve-lika prevozna letala, medtem ko naj bi se sistem konvojev obdržal samo tam kjer bi bile ladje manj izpostavljene napadom podmornic.

Glede obrambnih sredstev pa je dovolj, ako pripominjamo, kakor piše pomorski so-trudnik lista »Völkischer Beobachter«, da je bil Roosevelt prisiljen v propagandne namene izpustiti vest o odobritvi novega kredita več milijonov dolarjev za tako zvano »novo taktično orožje«. Med tem orožjem naj bi bilo tudi novo letalo, ki sta si ga zamislila inženjerja Young in Lang-lands, ki naj bi bilo nekaj vmesnega med prvim letalom in letalsko ladjo in o ka-terem trdijo, da je bilo že z uspehom upo-rabljeno v borbi proti podmornicam na področjih, ki so daleč stran od obale.

Z vsemi temi propagandnimi prizadevanji se samo skuša prikriti resnica, ki jo sami Američani tu in tam le priznavajo. Tako na primer vselej tedaj, ko je treba sovjetskim zaveznikom pomagati, da bo izvajanje sporazuma o najemu in posojilu utrpelo razna zavlačevanja zaradi vedno bolj na-raščajoče krize tonaže, ki jo je po prizna-nju lista »Washington Post« treba pripisati predvsem dejstvu, da nove gradnje ne morejo nadomestiti potopitev. Vsekakor pa imata po mnenju berlinskih krogov vseleti osi vse razloge za mirno presojo položaja in zaupanje v vedno bolj odločilne uspehe podmorniškega orožja v bližnji bodočnosti. Prav tako mirni in polni zaupanja sta la-hko tudi v pogledu razvoja gospodarske voj-ne.

V zvezi s tem zasluži pozornost izva-janja lista »Frankfurter Zeitung«, ki piše v svojem uvodniku med drugim: »Ko smo proti koncu preteklega leta morali ugotovi-ti, da se bo vojna proti Sovjetski zvezi nadaljevala tudi še vse l. 1942 in da bo zaradi tega treba vpoklicati nove letnike pod orožje, da bi se izpolnile vrzeli in da bi se čim bolj ojačile nemške oborožene sile, ki naj bi imele možnost, da zadajo boljševišemu kolosu smrtno udarce, so si vsi nemški sovražniki oddahnili in so se takoj začeli predajati najbolj rožnatim utvaram. Nemčija, so dejali ti iluzionisti, je že dosegla višek svojih naporov in njene človeške rezerve so že do skrajnosti izčr-pane, saj je vse že pod orožjem, kar ni zapaslenega v vojni industriji. Zato bo Hitler, tako so sklepali, že spomladaj po-stavljen pred odločitev: ali odvzeti iz tvor-nic primerno število delavcev in na ta na-čin omejiti proizvodnjo, ali pa odpovedati se zamašitvi vrzeli v nemški vojski, ki so nastale zaradi preteklega zime. Skratka, vsi anglosaiki načrti gospodarske vojne so se od vsega začetka naslanjali na te pogoje, ker so v sovražnem taboru pričakovali ob-ra-bo nemškega vojnega stroja istočasno z zmanjšanjem vojne proizvodnje zaradi po-manjkanja delovnih sil in surovin.

Nove zmage vseleti osi od maja do kon-ca julija pa zopet enkrat dokazujejo ne-vzdržljivost teh pričakovanj. Proizvodnja stalno narašča, kajti v nasprotnem prime-ru bi nemški vojni stroj pač ne zmoget tega, kar je zmoget. Delovne sile so tako rekoč neizčrpane, kakor so neizčrpani tudi viri surovin, to pa zaradi tega, ker je nem-škim vojnim tvornicam in nemškim oboro-ženim silam na razpolago vsa evropska ce-lina z vsemi svojimi človeškimi in spro-vinskimi viri. (Il popolo di Trieste.)

NEMCI OSVOJILI VOROŠILOVSK

Nemški brzi oddelki so dosegli reko Kuban — Bombardiranje sov-jetskih postojank pred Kavkazom

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 4. avg. Nemško vrhovno poveljništvo objavlja na-slednje vojno poročilo:

Vzhodno od Azovskega morja so nem-ske divizije zlomile odpor deloma še trdo-vratno se borečih sovjetskih zaščitnic. Brzi oddelki vojske in oboroženi oddelki SS so v drznih prodorih na več krajih dosegli reko Kuban. Industrijsko mesto Voroši-lovsk je bilo po hudih borbah od hiše do hiše zavzeto.

Letalstvo napada z učinkovitim uspehom umikajoče se sovražne kolone. Noč in dan so bila bombardirana sovražna letališča, transporti in železnice vse do severnih iz-rastkov Kavkaza.

Med Salom in Donom prodirajo nemške in rumunske čete dalje proti vzhodu. Pri nočnih napadih na sovražno plovbo na Vol-gi je bila ena tankovska ladja potopljena. V velikem lovu Dona boljševiki še na-dalje brezuspešno napadajo.

V prostoru pri Rževu so bili razbremenil-ni napadi sovjetskih oddelkov po hudih bor-bah odbiti.

Na fronti pri Volhovu in pri Petrogradu so imeli lastni krajevni napadi uspehe.

V Finskem zalivu sta bila dva sovjetska minolovca potopljena z bombami, tretji pa poškodovan.

V Egiptu so nemška bojna letala v noči na 3. avgusta in večerj bombardirala an-gleška letališča in taborišča pri Aleksan-driji.

V severni Afriki in nad Malto so nemški lovci v borbah v zraku brez lastnih izgub sestrelili devet angleških letal.

V borbi proti Angliji je letalstvo večerj napadlo vojno važne cilje in letališča v Mid-landu ter na vzhodni in južni obali Anglije, deloma v nizkih poletih. Na morju pri Torqueuju so bili v pretekli noči doseženi na treh tovornih ladjah v konvoju bombni zadetki.

Neuspehi Timošenkovske taktike

Berlin, 4. avg. s. Nemški listi opozarjajo v svojih poročilih na izredno hude izgube sovjetske vojske v južnem odseku vzhod-nega bojišča. »Völkischer Beobachter« piše med drugim, da so sovjetske čete posku-šale pri Kalaču isto, kar so že zama po-skušale pri Orlu in Voronežu, namreč na-padati s tolikšnimi silami, da bi resno ogrozile boke nemških oboroženih sil. Ta Timošenkovska taktika je že doslej veljala sovjetsko vojsko nad 1000 tankov v teh odsekih, medtem ko zahteva sedaj bitka pri Kalaču izgube novih desetih tankov, saj je iz poročil znano, da je bilo samo pri Kalaču v času od 23. julija do 1. avgusta uničenih 482 tankov.

Medtem ko nemške in zavezniške čete zmagovito nadaljujejo svoj pohod v veli-kem lovu Dona in naglo prodirajo tudi v kubansko pokrajino, imajo ti novi sovjets-ki napadi proti levcemu krilu nemške ofenzivne razsvitnice za posledico samo na-daljnje neuspehe sovražnika, čigar vojne sile se tako vedno bolj krčijo.

List »Zwölf uhr«-Blatt« doznava iz vo-jajškega vira, da so nemške in zavezniške čete v zadnjih zasledovalnih bojih zaje-le na kubanskem področju veliko število no-vih ujetnikov. Letalstvo je medtem stalno

na delu in bombardira železniška križišča tega področja, obstreljuje s strojnimi so-vražne kolone na begu in podpira nemške kopne operacije v prodiranju proti jugu. Pripomniti je treba, piše list, da so se v bojih zadnjih 24 ur posebno izkazale tudi rumunske čete, medtem ko so se italijan-ske in nemške čete hrabro borile v velikem lovu Dona, kjer so osvojile trdovratno branjeno mostišče in pri tem uničile lepo število sovražnih tankov.

Živahno udejstvovanje nemškega letalstva

Berlin, 4. avg. d. O delovanju nemškega letalstva na južnem področju vzhodnega bojišča javljajo dodatno k večeršnjemu nemškemu vojnemu poročilu s pristojnega nemškega vojaškega mesta, da močne sku-pine nemških bombnikov, strnoglavcev in rušilnih letal brez prestanka napadajo so-vražnikove čete, ki beže v smeri proti re-ki Kuban. Večera so nemška letala učin-kovito sodelovala pri uničevanju obkolje-nih sovražnikovih oddelkov, ki so jih obsi-pala z bombami in obstreljevala s strojni-cami. Na mnogih mestih, kjer se je sovraž-nik skušal upreti napredujočim nemškim oddelkom, so njegov odpor zlomile skupi-ne nemških bojnih in lovskih letal, ki so brez prestanka v nizkih poletih obstrelje-vala in bombardirala sovražnikove postoj-anke. V nedeljo je nemško letalstvo usme-rilo več močnih napadov proti prometnim zvezam in sovražnikovemu zaledju. Nemška letala so z velikim učinkom bombardirala železniške naprave in proge pri mestih Ar-mavir, Tihoreck in Kropotkin. Mnogošte-vilne letalske bombe so povzročile na že-lezniških objektih veliko razdejavanje. Na vsem področju južnega bojišča je utrpel sovražnik v nedeljo izredno težke izgube ljudi in vojnih potrebščin.

V odseku pri Kalaču so skupine nem-ških lovskih in bojnih letal učinkovito po-segale v borbe na tleh ter bombardirale in s strelnim orožjem napadale gnezda sovražnikovega odpora, kakor tudi sovraž-nikove čete na pohodu in kolone motornih vozil. Napade nemških letal so uspešno podpirale skupine nemškega letalstva, ki so samo v južnem odseku sestrelile 21 so-vjetskih letal.

V srednjem odseku fronte je nemško le-talstvo posebno učinkovito sodelovalo v oorbah pri Rževu, kjer je napadalo pred-veš sovražnikove prometne naprave, zbi-rališča čet in prevoznih sredstev ter trans-portne kolone v sovražnikovem zaledju. Sovjetske čete so utrpeli tudi v tem od-seku velike izgube ljudi in vojnih po-treščin.

Bogastvo kubanske pokrajine

München, 4. avg. s. List »Münchner Neu-ste Nachrichten« objavlja članek, v kate-reu prikazuje, da predstavljajo področja pri Rostovu in že zasedena okrožja pri Krasnodaru in na področju Kubana severno od kavkaškega gorovja posebna področja v okviru Sovjetske zveze, ki so zgodovinsko sestavni del Ukrajine. Po statistikah je pre-bivalstvo na tem področju pretežno rusko, v resnici pa je v teh pokrajinah, ki merijo

81.500 kvadratnih kilometrov in imajo 3 milijone 200.000 prebivalcev, več skupin čistega ukrajinskega izvora. Sovjetske ob-lasti so skušale to dejstvo prikriti in niso zato priključile Ukrajini niti restovskega okrožja. Glede kubanskega področja je list mnenja da predstavljajo najrodovitnejše žit-no področje z izredno rodovitno zemljo in zelo ugodnim podnebjem. Razen žita pridelujejo tu tudi tobak, bombaž, sončnice, razne vrste sočivja, vino itd., pa tudi živo-noreja je na tem področju zelo razvita v primeri s splošnim stanjem živinoreje v Sovjetski zvezi. Nadalje so ta okrožja bo-gata tudi na petroleu in železni rud.

Neprestani sovjetski klici na pomoč

Rim, 4. avg. s. Moskva še nadalje po-šilja v Anglijo in v Zedinjene države obu-preklice na pomoč, da bi zavezniki ven-darje izpolnili svoje obljube, kajti pomoč je sedaj bolj potrebna kakor kdajkoli prej zaradi nezadržnega prodiranja čet osi v južni Rusiji. Pozivom listov, dramatičnim proglasom četam, ki jih izdajajo voditelji Kremlija, se sedaj pridružuje že poziv so-vjetske mladine, naslovljen angleški in ameriški mladini. Nekaj sovjetski govornik je v svojem govoru, ki so ga objavile tudi anglosaške radijske postaje, dejal med drugim: »Britanski in ameriški prijatelji, pomagajte nam, kajti čas beži!« Takoj po njegovem govoru je bila sprejeta naslednja resolucija: »Ker še vedno ni drugega bo-jišča v Evropi, lahko Nemci brez težav po-šiljajo svoje divizije iz Francije, iz Belgije in Nizozemske na vzhod. Mladj Angliji in Američani! Tudi vi morate zadeti nacistič-no Nemčijo, toda ne samo iz zraka! Tudi vaši tanki, vaše topništvo in vaša pehota morajo biti poginani v boj proti sovraž-niku!«

Stockholm, 4. avg. s. Po poslednjih brzo-javkah, ki prihajajo v London z vzhodnega bojišča, gledajo v sovjetskih vodilnih kro-gih z največjo zaskrbljenostjo in možnost nadaljnjege prodiranja nemških in zave-zniških sil v južnem odseku bojišča. Raz-položenje Moskve, piše na primer london-ski list »Times«, je zelo slabo. Vsi me-skovski listi beležijo v svojih londonskih in washingtonskih dopisih naraščajoče sovjetsko nezaupanje in razočaranje glede zaveznikov. »Timesov« moskovski dopisnik takole opisuje rusko razpoloženje v tem trenutku: »Nobenega dvoma ni, da naši ruski zavezniki iz dneva v dan bolj izgub-ljajo vero in zaupanje v pomoč anglo-saških velesil. Doslej se je to razočaranje omejevalo na konvencionalne in diplomats-ke fraze, toda nastopil je trenutek, ko so-vjetski listi že odkrito izražajo svoje zado-voljstvo, ki se v ostalem vedno bolj širi tudi v vrstah rdeče vojske. Tako izjavlja-jo na primer odkrito, da se Rusija že 14 mesecev bori popolnoma sama, medtem ko so se zavezniki omejevali samo na oblju-be, ki jih niso izpolnili. V sovjetskih kro-gih opozarjajo zlasti na dejstvo, da je mo-glo nemško poveljništvo v popolnem miru in brez kakršnih koli motenj izvršiti pre-mike svojih divizij iz Francije in Nizo-zemske, medtem ko bi se to ne bilo smelo dogoditi, ako bi bili Anglija in Amerika izpolnili svoje obljube Molotovu.

Nemški admiral o podmorniški vojni

Nemške podmornice prodirajo brez vmesne oskrbe do ameriške obale

Stockholm, 4. avg. d. Tukajšnji list »Svenska Dagbladet« objavlja razgovor svojega zastopnika z nemškim admiralom Dönitzom, ki je podal nekatera pojasnila o premestitvi velikih števila nemških podmornic na Sredozemsko morje. Admiral Dönitz je naglasil, da niso bile znane nemške podmornice sile poslone na Sredozemsko morje zaradi tega, da bi se Nemčija izognila sovražniku na Atlantiku, marveč zato, da se z vso energijo zamajči popolna svoboda pomorskih transportov med Italijo in severno Afriko.

Glede nemške podmorniške vojne ob ameriških obalah je nemški admiral naglasil, da so nemške podmornice pomaknile svojo bojno črto na Atlantiku tako daleč proti zapadu, da so lahko takoj ob pričetku vojne z Ameriko sovražnika zadele s čim večjo naglono in silo. Podmorniška vojna ob ameriški obali je, nadalje naglasil nemški admiral, ni tako lahka, kakor splošno sodijo. Američani so organizirali dokaj učinkovito obrambo, ki se nikakor ne sme podcenjevati.

Na vprašanja glede angleških letalskih napadov na nemška podmorniška oporišča je admiral Dönitz pripomnil, da so nemške podmornice na svojih sidriščih tako dobro zavarovane v debelih zakloniščih iz betona, da jim angleške bombe ne morejo do živga. Tako ostajajo vsi napadi angleškega letalstva na oporišča podmornic docela brez učinka.

V nadaljnjem svojem razgovoru je nemški admiral omenil govorice v zvezi z oskrbovanjem nemških podmornic, po katerih obstojajo tudi nemška oskrbovalna plovila v nevtralnih vodah in nekašnji operaciji otoki. Vse te govorice je označil za smešne. Nemške podmornice so tako izpolnjene in imajo tako velik akcijski radij, da lahko z lastno silo brez vmesne oskrbe prodirajo preko vsega Atlantskega oceana do sovražniške obale in se z lastno silo zopet vrnejo po izvršenih nalogih. Glede posadk nemških podmornic, je nemški admiral ob zaključku še enkrat z vsem poudarkom naglasil, da se rekrutirajo edine iz prostovoljcev, ki se priključajo v vrstah nemške vojne mornarice.

Berlin, 4. avg. s. Berlinski listi beležijo z velikim zanimanjem odmev razgovora, ki ga je imel poveljnik nemškega podmorniškega orožja admiral Dönitz s sodrušnikom lista »Völkischer Beobachter«. Zanimivo je, da so nekateri nevtralni listi označili ta razgovor »kot najbolj izčrpen komentar k poročilu nemškega vrhovnega poveljstva, da sta nemško letalstvo in nemška mornarica od začetka vojne potopili skupno 19,5 milijona ton sovražnega brodovja. Nihče se potemtakem ne more čuditi, ako se je ameriška propaganda podvzela razširiti v inozemstvu drugo vest, da je namreč pristojni urad v Washingtonu že odobril znameniti načrt lajdelskega lastnika Henryja Kaiserja, da bi se namestu pomorskega brodovja zgradilo ogromno prevozno brodovje. To vest je spustila v svet ameriška in ne angleška propaganda. Londonski listi, tako na primer list »Sunday Express«, ne kažejo namreč prevelikega navdušenja za Kaiserev predlog in sicer zaradi tega, ker bi njegova izvedba pomenila zmanjšanje proizvodnje bombnikov.

O Kaiserevem načrtu piše na kratko »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki pripominja, da bi Amerika za zgradnjo prevoznih letal, ki naj bi nadomestila konvoje, potrebovala najmanj 4 do 5 let, ne glede na to, da bi nobeno prevozno letalo, pa naj bi bilo še tako veliko, ne moglo prevažati težkih tankov ali topov velikega kalibra. Skratka, Kaiserev načrt je samo v toliko zanimiv, v kolikor potrjuje, da je kriza tonaže v sovražnem taboru zavzela že tolikšen obseg, da se morajo tamkaj zatekati že k povsem fantastičnim ali celo utopičnim načrtom.

Nemška letala nad Anglijo

Berlin, 4. avg. d. V teku oboroženih izvidniških poletov, ki so jih nemška letala izvedla nad britanskim vodovjem in nad obalnimi pasom angleškega otočja, so bile med drugim uspešno bombardirane sovražniške vojaške naprave in razni vojaški važni objekti ob vzhodni in južni angleški obali. Na vseh napadenih objektih je bila povzročena velika škoda. V noči na ponedeljek so močne skupine nemških bojnih letal nadaljevale svoje akcije nad britanskimi otočjem in so z ugodnim učinkom metala bombe na več angleških mest. S teh operacij so se nemška letala neposredno vrnila na svoja oporišča. Sovražnik je le s posemeznimi letali prodiral nad obalno področje okupiranih zapadnih pokrajin, vendar je večino letal nemško protiletalsko toplotno in lovsko letalstvo prisililo k umiku, še preden so mogla izvršiti nameravane napade.

Berlin, 4. avg. d. Nemško letalstvo je večer razširilo svoje operacije proti Angliji tudi na dnevni čas. Kakor javljajo s pristojnega nemškega vojaškega mesta, so skupine nemških bojnih letal večerj podnevi napadle množično vojaške objekte in naprave vojne industrije na angleških obalah. Povzročena so bila razcejanja in požari. Nemška letala so zavrnila redka britanska letala, ki so večerj popoldne skušala preleteti Nizozemsko in severno Francijo. V letalskih borbah je bilo pri tem sestrčeno britansko lovsko letalo tipa »Spitfire«.

Angleški pomisleki glede druge fronte

Stockholm, 4. avg. d. Angleška strokovna revija »Aeroplane« se bavi v posebnem članku z možnostmi britanske ofenzive proti evropski celini s posebnim upoštevanjem letalskih sil ter prihaja, kakor javlja, da kaka invazija na zapadu Nemčije ne bi mogla prisliti k delitvi razpoložljivih vojaških sil. Angleška revija izraža upravičeno bojazn, da utegne Nemčija v kratkem nastopiti z večjimi silami ne samo na vzhodnem bojišču, marveč celo proti britanskim silam v Afriki. Ako bodo sovjetske čete potisnjene na južnem bojišču še dalje proti vzhodu, pravi angleška revija, potem si bo Nemčija v kratkem lahko osvojila znatne letalske sile in pomožnega letalskega osebja, ki bi jih potem lahko uporabila proti britanskim 8. armadi in ofenzivni protti Suez. Cilj nemške ofenzive je odre-

zati sovražnika od surovin, predvsem pa od petroleja. Nemčija ne stremi proti Kavkazu zaradi tega, ker bi trpela morda pomankanje goriva, ako pa bi zasedla petrolejska ozemlja na Kavkazu in v Iranu, bi bile preostale sovjetske letalske in motorizirane sile osmrtnice in bi Nemčija svoje letalstvo lahko uporabila proti zavznikom na drugi fronti. Ta bojazn se mnogo navaša v podkrepitev zahteve po drugi fronti, toda po objektivni presoji, piše dalje »Aeroplane«, je prav malo verjetno, da bi druga fronta pomenila kako razbremenitev sovjetske vojske. Ako bi Angleži morda skušali invazijo na Norveško, bi bilo za to potrebno velikansko število ladij, ki pa jim Angleži ne morejo dati zadostne letalske zaščite. Invazija v Franciji bi zahtevala manj transportnega brodovja in manjšo letalsko zaščito, toda na francoski obali bi zadelo na obrambni

Boljševiška zarota proti iranskemu parlamentu

Pospeseno reševanje vladne krize — Bojazn pred nemškim prodorom preko Kavkaza

Ankara, 4. avg. d. O razvoju vladne krize v Iranu javljajo iz Teherana, da je šah poveril sestavo nove vlade Ahmedu Ala Al Satanahu, potem ko je od parlamenta predlagani Ahmed Kavauni odklonil ponudni mandat. Kakor vedo povedati vesti iz iranske prestolnice, je bila lista članov nove vlade sestavljena že večerj. Po teheranskih informacijah se je rešitev vladne krize pospešila zaradi tega, ker je bila razkrita zarota proti iranskemu parlamentu. S poučene strani v Teheranu se je namreč zvedelo, da je vojni minister v odstolpvi vladni Suhuli konspiriral s sovjetskimi poslanci v Teheranu in je bil pripravljen načrt, da bi se parlament razpustil in uvedla v Iranu diktatura. Nameravani državni prevrat naj bi se izvršil s podporo sovjetske okupacijske armade v Iranu.

Adana, 4. avg. s. Novi šef iranske vlade Said Kavam je prevzel svoje posle.

Carigrad, 4. avg. s. List objavlja članek o krizi v Iranu in ugotavlja med drugim, da je sedanji negotovi položaj iranskega prebivalstva izključno le posledica angleško-ruske zasedbe. Te zasedbe si ni mogoče razložiti samo s potrebo zavarovanja oskrbovalne poti za dobavo Rusiji, kajti to bi bili mogli obe velesili doseči tudi brez invazije v Iran. Ostavko vlade je treba pripisati čim dalje hujšemu angleško-ruskemu pritisku, ki onemogoča silehni iranski vladi daljše življenje. List zaklju-

zid najmanj 26 nemških divizij. V končnem efektu pa niti prvi niti drugi poizkus ne bi mogel prisiliti Nemčije, da odvrne od sovjetske fronte samo enega moža ali samo eno leto. Na drugi strani pa bi vsaka taka invazijska operacija zelo oslabilila britansko letalstvo. Zato je po mnenju omenjenega britanskega lista, ki ga navaajo švedski dopisniki, potrebno, da se Anglija onemogoči samo na letalske akcije na zapadu in skuša Sovjetski zvezi pomagati z večjimi dobavami vojnih potrebščin.

Rumunija v borbi proti boljševizmu

Bukarešta, 4. avg. s. List »Viatza« odgovarja na trditve anglosaške propagande, med drugim zlasti na vprašanje, zakaj se Rumunija še nadalje bori tudi onkraj mej ozemelj, ki so jih Rumuni označili za svoje nacionalne cilje, ter odgovarja, da bodo rumunski vojski vselej pobljali boljševizem, pa naj se nahaja kjerkoli, in sicer vse dotlej, dokler bo obstajalo svobodno in civilizacijsko življenje države, kajti boljševizem je sovražnik vsega, kar se imenuje Evropa.

čuje svoj članek s trditvijo, da bo zasedba Irana pomenila za Anglijo, ki se sicer ponaša z borbo za neodvisnost narodov, hudo sramoto.

Ankara, 4. avg. d. Iz Teherana javljajo iz poučenega vira o posvetih, ki so jih zaini čas večkrat imeli zastopniki sovjetskih, britanskih in ameriških vojaških misij v Teheranu. Na teh konferencah so po teheranskih vesteh razpravljali o obrambi severnih iranskih pokrajin, ki jim zaradi naglega nemškega prodiranja na južnem delu vzhodne fronte grozi zmerom večja nevarnost. Nemški prodor proti Kavkazu se utegne po mnenju iranskih krogov razviti naglo dalje proti jugu in jugovzhodu in tudi v smeri proti pokrajinam Bližnjega vzhoda, ki so pod sovjetskim in anglosaškim vplivom. V zvezi z vestmi o konferencah zaveznikih vojaških predstavnikov v Teheranu opozarjajo v iranskih političnih krogih tudi na pokret, ki zavzema zmerom širši obseg v iranskih vojaških krogih in ki ima namen, da bi se domača vojska obdržala za vsako ceno izven vojnih zapletitjav, na vsak način pa izven vojaških operacij, ki bi se utegnile razviti na samem iranskem ozemlju. V krogih iranskih častnikov naglašajo, da mora iranska vojska ostati čim bolj neodvisna, kar bo igral vlogo edine pri obnovi iranske države, ko bo izločen sedanji sovjetski in britanski vpliv.

Indija pred važnimi odločitvami

Boose o ugodni priliki za priboritev neodvisnosti Indije

Tokio, 4. avg. s. Vodja pokreta za indijsko neolvisnost Behari Boose je govoril po radiu v Bangkoku in izjavil med drugim, da je sedanji trenutek za indijski narod najbolj ugoden, da se dvigne in doseže svojo popolno neodvisnost. Ako bi Indijci opustili to zlato priliko, bi bilo težko napovedovati, kaj bi se zgodilo v bodoče. Velika Britanija se na vse načine trudi, da bi Indijo povlekla v vojno, in se v ta namen poslužuje tudi pritiska Zedinjenih držav na vodilne kroge vedskega kongresa, Japonska pa nasprotno ne preži po Indiji in hoče samo izločiti anglosaški vpliv iz Azije ter vzpostaviti novi red miru in napredka za vse azijske narode na osnovi medsebojnega sodelovanja. Japonske oborožene sile se nahajajo na vzhodnih mejah Indije in bi mogle zlorabiti britanske sile v Indiji kdaj koli, toda Japonska ne želi poseči v Indijo, ker prepriča indijski narod, da se sam dvigne proti britanskemu zatiranju.

Sanghaj, 4. avg. d. Preko Čungkinga se je zvedelo, da so voditelji indijske liberalne politične skupine pripravili nov načrt za začasno rešitev indijskega vprašanja. Ta načrt je po čungkingških informacijah dokaj bolj elastičen kakor svojačasn predlogi vidnih osebnosti indijskega kongresa. Liberalni voditelj Bahadur Sapru je sestavljal neke kompromisne predloge, ki naj bi vsaj začasno premagali nevarno indijsko krizo. Bahadur Sapru je bil po informacijah iz navedenega vira zmerom nepravilj kritik britanske politike v Indiji, toda na drugi strani baje tudi ne odobrava grožnje kongresne stranke o pričetku nove borbe na osnovi tako zvane civilne nepokorščine. Kompromisni poravnalni načrt Bahadurja Sapruja vsebuje 7 točk in je po zatjevanju omenjenih informatorjev »prvi konstruktivni program« za ublaženje napetosti v Indiji, odkar je bila sprejeta znana resolucija v Vardhi. Glavna zahteva v novem kompromisnem poravnalnem predlogu je, da mora Anglija nemudoma in neopredelno podati izjavo, s katero se zavezuje, da bo dala eno leto po zaključku sedanje vojne Indiji popolno samoupravo. Ostale točke Saprujevega načrta se nanašajo na začasne izpremembe v upravi Indije v tem smislu, da se indijskim zastopnikom prizna odločujoče sodelovanje na vseh upravnih področjih.

Lizbona, 4. avg. s. Po vesteh iz Washingtona se domnava, da bo bivši kandidat za predsedniške volitve Willkie v kratkem odpotoval v Indijo, kamor bo odnesel, kakor pravijo poročila, važen Rooseveltov dokument, ki mu pripisujejo posebno čudodelno moč za ustavitev sedanje vseindijske agitacije. K temu je treba samo pripomniti, da je tudi Cripps odpotoval svoje dni v Indijo z istimi nameni.

Japonski diplomat o ciljih sedanje vojne

Tokio, 4. avg. s. Bivši japonski poslanik v Rimu širatori piše v nekem članku, da bo sedanja vojna pomenila osvoboditev sveta od materializma in najhujšega egoizma Anglosasov, ki so več stoletij orekali svetu vsako pravico. Sedanja vojna je vojna med pravico in krivico. Sile osti imajo jasno pojmovanje borbe, ki jo vodijo, saj se bore za nov red, medtem ko skušajo Anglosasi za vsako ceno ohraniti stari red in svojo demokracijo. Pri tem se seveda bahajo, da skušajo organizirati svet po znamenitih 8 točkah atlantske deklaracije, kar pa je velika domišljavost, zlasti za narode, ki so hoteli vladati svetu z versajskiimi kri-

Pogreb generalnega konzula dr. Broscha

K žalnim svečanostim so se zbrali odlični predstavniki talije in Nemčije

V ponedeljek popoldne je množica občinstva spremljala nemškega generalnega konzula g. dr. Hansa Broscha, ki ga je bila v noči od sobote na nedeljo iznenada zadela kap, ki poslednjemu počitku na evangelsko pokopališče. Dr. Brosch je bil na čelu nemškega generalnega konzulata v Ljubljani od 19. avgusta 1939 in mu je torej pripadla naloga, da zastopa interese nemškega naroda na ozemlju naše pokrajine prav v usodnem času, ki je dal temu koncu Evrope novo obliko.

Doma je bil pokojnik iz Leipnika v Sudetih, kjer se je rodil dne 8. avgusta 1883. in je umrl teden dni pred izpolnitvijo 59. leta. Ko je bil dovrši visokošolske študije, se je posvetil diplomatski in konzularni karieri. Od leta 1922. do 1927. je bil legacijski svetnik pri nemškem poslanstvu v Rigi, nato pa je bil nekaj let konzul na nemškem generalnem konzulatu v Barceloni. Iz Barcelone je odšel v Tetuan v španskem Maroku, kjer je pet let kot konzul volil tamonjše zastopstvo nemške države, nato pa je zavzemal nekaj časa važno mesto v gospodarskopolitičnem uradu zunanjega ministrstva. Iz Berlina je bil premeščen kot generalni konzul v Ljubljano. V ponedeljek ob 5. se je pred kapelico sv. Nikolaja na Zalah zbrala množica pogrebcev k poslednjemu slovesu. Krsta je bila vsa zasuta s cvetjem. Krasen venec je poklonil Visoki Komisar Eksc. Grazioli, pozornost pa so vzbujali tudi venci, ki so jih po svojih zastopniških položih h krsti nemški zunanji minister, nemški poslanik na rimskem dvoru, generalni konzulat v Ljubljani, nemška policija in vojska, deželna skupina nemške nacionalsocialistične stranke in pa nemška kolonija v Ljubljani. Pogrebne molitve je opravil evangelski župnik Schaffer, nato pa je proti evangelskemu pokopališču krenil dolg in lep žalni sprevod.

Za krsto sta stopali globoko žalujoča vdova-gospa in hčerka edinka, nato pa so

se zvrstili najodličnejši predstavniki italijanskih in nemških oblastev. V sprevodu so bili Visoki Komisar Eksc. Emilio Grazioli in poveljnik 11. Armae zbor, Eksc. general Mario Robotti, Zvezni tajnik dr. Orlando Orlandini, poveljnik skupine črnih srajc general Renzo Montagna, poveljnik pehotne divizije general Adolfo de Elenzi, predsednik Razmejne komisije general Armando Lubrano, Viceprefekt comm. Pietro David, Kvestor comm. Domenico Ravelli, mestni župan general Leo Rupnik, podžupan comm. dr. Tranchida Salvatore, poveljnik 14. topniškega polka polkovnik Antonio Caretta, podpolkovnik Luigi Geronzovo in poveljnik oddelka Kr. Karabinerjev Ettore Giovanni. V sprevodu pa so korakali še številni častniki kot zastopniki posameznih oddelkov.

Nezavisno Državo Hrvaško je zastopal konzul dr. Zvonimir Ivančič s podkonzulom Kazimirov Lasasom in uradnim konzulom.

Nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa in nemškega poslanika v Rimu v Mackensena je zastopal nemški generalni konzul von Druffel iz Trieste, razen njega pa so prisostvovali pogrebu še zvezni oficir pri Visokem Komisarjatu major Carol Holst kot zastopnik policijskega generalobersta Da Luegeja in policijskega šefa za Koroško in Kranjsko, višji oddelkovni vodja SS, policijski generalni poročnik Roesener in predstavnik Heimata-bunda. Nemško kolonijo v Ljubljani je zastopal kancelar generalnega konzulata Liesenberg, inozemsko organizacijo nacionalsocialistične stranke pa g. Grubiti.

Ob odprtem grobu je evangelski župnik Schaffer v pomembnem spominskem govoru očrtal življenjsko pot pokojnega generalnega konzula in z živo besedo orisal njegove osebnostne vrline. Potem so prve grude zabobale na krsto in svežo gomilo so odeli venci in šopki rož.

Gospodarstvo

Iz donavskega trstičja bodo izdelovali celulozo

Kakor poročajo iz Bukarešte, so na zadnjih nemško-rumunskih gospodarskih pogajanjih obravnavali med drugim tudi vprašanje razširitve rumunske celulozne industrije. Po uradnih preračunavanjih se je namreč izkazalo, da bi se moglo v Rumuniji brez nadaljnjega dobivanja letno po 4 milijone ton za predelavo sposobnega sirovega trstičja, iz katerega bi izdelali približno milijon ton celuloze (na hektar računajo do 30 ton trstičja). Milijon ton celuloze bi bil približno dvajsetkratna količina tega, kar je Rumunija doslej producirala celuloze iz svojega igličastega lesa. S tem bi se mogla napraviti dobičkonosnejša ne samo rumunska industrija papirja, temveč tudi industrija sintetičnih barv, kajti silna razsežnost trstičja, ki se razprostira vzdolž Donave, predvsem pa v Donavski delti sami in njeni okolici, je bila doslej skoro čisto neizrabljena.

Prej se je donavsko trstičje kot manjvreden vodni produkt uporabljal samo za pletenje predpražnikov, za pokrivanje streh in za živinsko steljo. Šele nedavno so na podlagi italijanskih izkušenj, saj je znana italijanska družba Snia viscosa, ki ima v Furlaniji velike nasade trstičja, katerega predeluje v celulozo za celuložno svilo in celuložno volno, prišli nato, da se da pridobivati iz trstičja odlična celuloza. Pa prav donavsko trstičje je zelo primerno za izdelavo tega produkta. Nemški kapital in nemška industrija se živahno zanimata za izgradnjo te nove produkcijske panoge, pa tudi na rumunski strani je zanimanje za to industrijo, katere napredek obeta znatno razširjenje izvozne trgovine. Za središče bodoče celulozne industrije bo najbrže določeno mestec Tulcea, ki ima glede na prometne zveze zelo ugoden položaj.

Seveda še obstoje težave glede vprašanja predelave donavskega trstičja v celulozo, kajti trstičje uspeva najbolje na močvirnatem ozemlju, a močvirja so neizdrava zlasti zaradi malarije. Sicer pa je velik del prebivalstva ob Donavi že imun proti malariji. Če bo rumunska država na eni strani imela velike dohodke iz predelave donavskega trstičja, bo morala na drugi strani dovoljevati tudi večje vsote za socialno skrbstvo v prid prebivalstva na močvirnem ozemlju. Preden bo mogoče pridobivati celulozo iz donavskega trstičja, se bodo morala še rešiti vprašanja, ki se tičejo ljudskega zdravja obdonavskega prebivalstva.

Predpisi o porazdeljevanju blaga

Sportno blago

Za točno uporabljanje čl. 17. naredbe Visokega Komisarjata z dne 8. 11. 1941, Sl. list št. 512/90-1941, se ugotavlja, da se smatrajo za športno blago predmeti, ki so obseženi v sledečem seznamu: »Športne halje, volnene ali sukane kolenke, golenke, elastični ovojji, suspenzoriji, jopa iz platna Olona za borenje, hlače iz platna Olona za borenje, rokavice za borenje, vreče za orožje, trikotniki platneni, usnjeni pasovi, trobojni ščiti, usnjeni čevlji za nogomet, hokej in rokbi, usnjeni čevlji za boks in za lahko atletiko, usnjeni čevlji za kolesarske dirke, usnjeni čevlji za rokoborce in dvigalce uteži, čevlji za borenje s podplati iz gume ali bivolove kože, usnjene croke z usnjenimi robovi, čevlji iz usnja ali gume za jadralce.«

Potem takem se morajo nakupnice, ki jih Pokrajinski Korporacijski svet smejo izdajati na prošnje, ki jih vidira C. O. N. I. nanašati samo na racionalirane predmete, ki so obseženi v gorenjem seznamu.

Točke za sukanec, preje za vezenje in podpletenje

Glede na nove odredbe, ki jih je izdal Korporacijsko Ministrstvo v pogledu sukanca in preje za vezenje in podpletenje, se odreja, da se število točk, določenih v skupini VI, tabele A, ki je priložen naredbi Visokega Komisarjata z dne 8. 11. 1941, Sl. list št. 512/90 izpremeni takole:

Odrezki v abecednih črkah sukanec, za 100 tekočih metrov 1, preja za vezenje in podpletenje za vsaki 5 gr. 1.

Gospodarske vesti

— Nakazovanje usnja za mesec avgust. Čevljarji, ki žele, da jim pokrajinski svet korporacij nakaže primerne količine usnja za mesec avgust l. 1942, morajo ob predložitvi evidence o porabljenem usnju dokazati, da so za mesec julij l. 1942. nakazane količine v celoti porabili. Za prejemane usnja je izdal pokrajinski svet nova pooblastila. Vsi čevljarji morajo v teku meseca avgusta zamenjati svoja pooblastila, ker sicer za mesec september l. 1942. ne bo mogel na podlagi dozdajšnjega pooblastila dobiti nikdo nakazilo za usnje. Nova pooblastila izlaja Združenje industrijcev in obrtnikov, odsek za obrtništvo v Ljubljani.

— Industrijska koncentracija v Italiji. Iz Rima poročajo: Korporacijski minister Ricci, ki osebno vodi odbor za industrijsko racionalizacijo, je podal pred industrijo izjavo o racionalizacijskih problemih. Rekel je, da je stanje italijanske industrijske produkcije zadovoljivo. Izgradnja nekaterih važnih vojnogospodarskih industrijskih panog pa da je povzročila gotove ravnotežne motnje v nekaterih drugih industrijskih panogah, tako da je racionalizacija za vojni čas neogibno potrebna. Spričo vojne so v Italiji prizalete, kakor je izvajal minister Ricci, zlasti tkaniška industrija, dalje industrija usnja, papirja, stekla in keramike. Obseg racionalizacijskih in obratnih omejitev pa ne bo prevelik, zlasti ker gre samo za začasni ukrep, ki naj pusti industrijski organizem Italije za razširjene naloge povojne dobe čisto intakten.

— Nemčija dobiva tobak s Krima. Kakor je znano, je v Nemčijo prispelo že več pošiljk fermentiranega sirovega tobaka s Krima. Te dni je prispela nadaljnja pošiljka v vrednosti 45.000 kg.

— Prihranek koksa, če se ruda drobi. Iz Berlina poročajo: Lastniki plavžev se stalno prizadevajo, da bi uporabili pri produkciji sirovega železa čim manj koksa. V luksemburških in lotarijskih plavžih se jim je posrečilo s posebno privaravo rude znatno zmanjšati uporabo koksa. Če znaša uporaba koksa za tono sirovega železa pri nepravilni rudi 100, se zniža na 87, kakor hitro se ruda zdrobi. Za drobljenje rude imajo posebne naprave.

— Hrvaški zadrzni svet. V zagrebški trgovinski register je bil vpisan Hrvaški zadrzni svet, d. z. o. z. Je to najvažnejša revizijska instanca za hrvaško zadrzništvo. Obenem je bil vpisan tudi upravni svet zadruge, v katerem so zastopane vse hrvaške zadruge.

— Madžarski sladkor za Srbijo. Med Srbijo in Madžarsko je bil po vseh nemškega časopisja sklenjen dogovor za dobavo 100 vagonov kristalnega sladkorja, ki naj oblaži pomanjkanje sladkorja v Srbiji.

— Novi kovanci v Srbiji. Srbska narodna banka je dala 3. avgusta v promet nove kovance po 50 par.

— Pospeševanje kmetijskega zadrzništva v Srbiji. Srbski ministrski svet je izdal odredbo, po kateri je spet dovoljeno ustanavljanje novih zadrug. Predvsem se bo pospeševanje ustanavljanje kmetijskih in produkcijskih zadrug, kar bo pomagalo pri izvajanju programa za kmetijsko pridelovanje.

— Bolgarija je ustavila obrate malih mlinov. Iz Sofije poročajo: Na podlagi tozadavne odredbe ministrskega sveta bo v Bolgariji ustavilo obrat 5500 mlinov. S tem naj bi se izboljšalo mletje žita v državi.

— Finski je krušno žito zagotovljeno. Po vesti iz Stockholma je finska potreba po krušnem žitu za bodoče leto zagotovljena. Letošnja žetev obeta dobro. Tudi se na je nakosilo precej. Te izjave je podal prejšnji finski minister Passihivi švedskim novinarjem, ko je potoval skozi Stockholm. — Posledice razširjenega dohodninskega davka v Angliji. Iz Lisabone poročajo: Število oseb, ki plačujejo v Angliji dohodnino, se je, kakor poroča »Financial Times«, povečalo od 3.800.000 v letu 1939, na 10.5 milijona. Leta 1939. je znašala celotna vrednost dohodnin zavezanih dohodkov okroglo 3000, zdaj pa znaša 4250 milijonov funtov. Dohodnina je prinesla angleški državi v letu 1939. okroglo 310, zdaj pa je vrgla 835 milijonov funtov.

KULTURNI PREGLED

Pregled operne sezone

18. številka operne izdaje »Gledališkega llist«, ki ga izdaja Narodno gledališče v Ljubljani, je priložila pregledno razpredelnico o sezonskem delu našega opernega gledališča. Iz nje posnemamo, da je obsegal repertoar sezone 1941-42 skupaj 24 vpriizoritev, ki so dale 222 predstav; izmed vpriizorjenih del jih je bilo 19 uvrščenih v abonement, 5 pa danih izven. Krstna predstava je bila samo ena in sicer 7. decembra, Gregorčič-Lipahova mladinska spevoigra »Desetnica«. Prvih predstav ali premier v pravem pomenu besede je bilo pet, in sicer smo videli v tej sezoni prvič na našem odru Gluckovo opero »Orfej in Evridika«, Mascagnieva »Prijateljica Frica« in L. in F. Riccija »Krispina in njegovo botro« izmed oper, Heubergerjev »Ples v operi« in Leharjevo »Naljo Koromandij« pa izmed operet. Tem premieram je treba priložiti uspešne baletne večere, ki je obsegal nekatere nove točke. Vsa ostala dela so bila bodisi nove vpriizoritve (11), bodisi ponovitve (7).

Med zaokroženim številom 222 predstav si delila največje število sezonskih predstav Puccinijeva »La Bohème« in Smetanova »Prodana nevesta«, katerih vsaka je dosegla 19 predstav, kakor je to v skladu s skoraj že tradicionalno priljubljenostjo obeh nesmrtnih opernih skladov. Prva za njima je v tej tekni Beneševa opereta »Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron«, ki je bila predvsem hrana neletjske popoldanske publike, takisto Straussov »Netopir«, vsak po 16 predstav, Donizettijev »Don Pasquale« je dobro odrezal s 14 predstavami, prav tako »Madame Butterfly«, takoj za njo je Verdijev »Rigoletto« s 13 predstavami. 10 in več predstav je imel »Faust«, ostale opere in operete pa so dosegle pod deset predstav, pri čemer gre za dela, ki so bila iz repertoarnih razlogov ponovljena ali pa so, kakor n. pr. Gluckova »Orfej in Evridika«, že po svojem značaju takda, da ne morejo zajeti širšega občinstva.

Operna režija se je v zadnjih sezonah omejila na manjše število strokovno najbolj razgledanih in izkušenih režiserjev. V glavnem sta si delila režijo režiser šef Ciril Debevec z 10 režijami in Robert Primozič s 4 režijami, v opereti pa so se udeleževali E. Frelj, M. Slavčeva in C. Debevec. Muzikalno so naštetili vpriizoritve oper, dirigiral A. Neffat (9), dalje N. Stritof in D. Zebre, v opereti pa predvsem D. Zebre, zatem R. Simoniti in J. Gregorc.

Objavljena razpredelnica pa ne pove ničesar o nastopih posameznih solistov. Morda bodo ti podatki objavljeni ob drugi priložnosti.

Malešičeva povest

Posthumno izšla povest škofjeloškega okrajnega glavarja, l. 1940 umrlega pisatelja Matja Malešiča »V zelenem polju roža« (Slovenčeva knjižnica 17) ni posebno značilna ne za pisateljevo tvornost in še manj seveda za solobno slovensko pripovedništvo. Pisec prvega literarnega dokumenta o Slovenski krajini, l. 1926. izšle povesti »Kruha« je v začetku obetal mnogo več kakor je mogel dati v poznějšíh letih. Ostal je bolj na robu našega slovstvenega življenja. Morda bi z nameravano vojno trilogijo, s katero je hotel ustvariti življenjsko delo in ki je od nje dovršil samo prvi del, pomaknil svojo stvarstveno pozicijo nekoliko bliže žarišču slovenske literarne tvornosti. Smrt ga je ugrabila neposredno po zaključku prvega dela. Tako sta izšla posthumno (v reviji »Dom in svet«) ta fragment z naslovom »Škriljato nebo na vzhodu in zahodu« in v knjigi navedena povest »V zelenem polju roža«, ki je nastala pred nekaj manj kot desetimi leti.

Ta povest je sicer smovno zaključena, vendar ji pisatelj ni utegnil dati dokončne oblike. O nji je sam dejal, kakor navaja v uvodni besedi pesnik in kritik dr. Tine Debeljak: »Za predručenje ali popraviljanje pa sedaj nimam časa ne volje. Kar je, to je, Bog ve kaj si na povest ne domišljujem. Trpim kakor pri vsaki stvari; včasih me prime, da bi vse skupaj zagljal v ogenj, včasih šepeta napuh, da tako čisto zanič le ni in da bo branja vredno...«

Značilna, čeprav pri pisateljih prav nič nenavadna izpoved. Malešič je čutil, da bi bilo treba dati povesti trdnjšo kompozicijsko, zgostiti posamezne dele, poglobiti to in tam pripovedni tok, psihološko niansirati značaje in zlasti še posamezne momente v dogajanju. Če ne upoštevamo nekaterih neizdelanih mest, ki jih je dobro občutil sam pisatelj in ki bi jih bil morda kdaj popravil, kaže ta povest v posebno znatni meri tipične nedostatke velikega, morda največjega dela slovenske pripovedne proze: Naši pisatelji imajo večkrat mogoče več čuta za fabuliranje in več dobre snovi, kakor prenekatere mednarodno znani pripovedniki. Vzlic temu se večina njih ne more niti zdaleč meriti z njimi, zakaj tam, kjer so tuji pisatelji mojstri v formalnem oblikovanju povesti ali romana, so naši bolj ali manj okorni učenci. In mojster doseže z manjšimi osnovnimi sredstvi, toda z večjo spretnostjo, z globljim čutom za to, kar je v neki prozi organično nujno in kar ni, znatno večji učinek nego okoren učenec. Naš pisatelj vli včasih težke kvadre tam, kjer drug pisatelj elegantno obrača lahko kamenje. Pri našem pripovedniku občuti na tolikih mestih ves proces nastajanja te proze, tako rekoč skripanje pripovednega »aparata«. Pri njem je neredkokrat na posameznih mestih vse zabasano kakor v prepolni kmečki skrinji, drugod pa so otpljivo prazna mesta. Od kod ta pomanjkljiva intuicija in predčutna sleh tvorne neizkušnosti celo tam, kjer imajo posamezniki za seboj že precejšen ouevre? To je tisto naše vprašanje!

Malešičeva povest »V zelenem polju roža« je posebno značilni primer takega pripovedovanja. Neenakost v izdelanosti, v pretehtanosti snovi, nesimetrija v tistih notranjih ritmičnih linijah, ki jih mora imeti sleherna dobra povest, nedostatek jasne perspektive na celotno dogajanje, gostobesednost, razvečenost tu, pripovedna praznata tam, odsotnost prave atmosfere, ki bi bila zrak stvarmi, a bi jim dajala to, kar daje zrak zemlji — to so nekatere take pomanjkljivosti. Dobrišen del poteka od nezadostnega obvladovanja tehnike povesti, pisateljskega metierja, pri čemer upoštevamo tudi stilistične pomanjkljivosti. Morda je vrok vsaj delno v tem, da je pisatelj jevanje našim pripovednikom delo, ki ga opravljajo na robu večidel nelahkega poklica in včasih celo z izpraznjenim čutom. Od tod tisto značilno nedostajanje lahkote in notranje jasnosti; le-ti prihajata pisatelju

Kronika

RACIONIRANJE ŽIVIL V AVGUSTU

Prehranjevalni zavod Visokega komisiarata za Ljubljansko pokrajino sporoča: V mesecu avgustu pripadajo v Ljubljanski pokrajini posamezniku sledeči obroki racioniranih živil:

Dnevni obrok v gramih: kruha 150, ali krušne moke 130, ali koruzne moke 225. Mesečni obrok v gramih: testenin 1000, riža 1000, maslobo (samo surovo maslo) 400, sladkorja 500, mila 100.

Krušne moke bo mogoče nakupiti le na 25 odrezkov; na ostalih 6 odrezkov je treba nakupiti in so trgovci dolžni prodajati samo koruzno moko.

Planinski kongres v Aostu. V septembru se bo pod okriljem Zveze borbenih Fasičev vršil v Aostu nacionalni planinski kongres, ki se ga udeležijo najodličnejše osebnosti italijanskega planinstva, znanstveniki in plezalci. Kongresu bo predsedoval nac. svetnik Angelo Manaresi.

Smrt viteza železnega križa. Pred Petrogramom je padel stotnik Hartmut Schaler, letalski kapetan pri strmoglavnikih. Star je bil šele 26 let in se je dalje časa boril v Sredozemlju. Večkrat je napadal Malto in je sodeloval pri zavzetju Krete. Lani v septembru je bil odlikovan s viteškim križcem reda železnega križa.

Gibanje »Prijateljev Japonske«. V neki kinematografski dvorani v Benetkah, okrašeni z zastavami trojnega pakta, je bil v nedeljo ustanovljen občni zbor Društva prijateljev Japonske, ki so mu prisostvovali tudi številni predstavniki oblastev in Stranke. Uvodni nagovor je imel beneški župan, ki je bil hkratu predsednik pripravljalnega odbora, nato pa je dr. Noboru Sugura, ataše japonskega poslanstva iz Rima, prečital poslanikovo pozdravno besedo, ki so jo zborovalci sprejeli z navdušenim odobravanjem. Poslanik Auriti je nato predaval o japonski operi in njegova izvajanja je spremljala vrsta izbranih skioptičnih slik. Lepo uspelo slovesnost je zaključilo predvajanje filma »Železo in ogenj na Pacifiku«, ki ga je izdelala »Luca«.

Založniki knjigam ne mejo višati cen. Ministrstvo korporacij je ugotovilo, da nekateri založniki dvigajo cene svojih izdaj na ta način, da prvotne cene, ki so satishnjene na čelu knjig, pretiskujejo ali jih prekrivajo z nalepkami. Ministrstvo korporacij je opozorilo podrejene organe, da je vsako dviganje cen brez ozira na knjigo, naklado in dobo, v kateri je izšla, nedopustno. Poklicani organi morajo izvajati strogo kontrolo nad književnim trgov in založniki, ki so se s takšnim povišanjem pregrešili, morajo razliko v ceni vrniti kupcem.

Ob nedeljah vlaki ne bodo več sprejemali kole. Uporaba koles med prebivalstvom Italije zadnji čas vzdržava narašča, tako da tudi državne železnice zmerom bolj občutijo naval ljudi, ki se s kolesi zatekajo na vlake. Ker so zlasti ob nedeljah službeni vagoni prenatrpani z bicikli, je železniška uprava odredila, da po l. avgustu vlaki od polnoči na nedeljo ali na državno priznani praznik, pa do 14. v ponedeljek ali na dan po državnem priznanem prazniku za razdalje do 100 km ne bodo več sprejemali koles. Da pa ne bi kdo skušal izrabljati omejitve, odreja dodatno določilo, da se kolesa, ki so oddana za neko postajo v razdalji nad 100 km, ne morejo dvigniti pred namembno postajo.

Mož, ki vsak dan umre. Nenavadno, medicinsko zaenkrat zelo zagoneten primer ponovne navidezne smrti vzbuja pozornost prebivalstva v medžarskem kraju Kadicefalva na Sedmograškem. Šestdesetletni Franc Tamas je sedel z družino pri večerji. Nenadno se je zgrudil s stola in oblezal kakor mrtev. Zdravnik, ki je bil takoj poklican na pomoč, je res tudi ugotovil smrt. Žaluzična družina je molila pod svetimi podobami in položila družinskega glavarja na mrtvaški oder. Naslednje jutro ob 8. se je pa mirle lepo vzravnal kakor v svoji postelji in je zahteval čašo vode. Ko se je med domačimi poleglo razburjenje, so mu postregli. Potem je vstal, se preoblekel v delovno obleko in šel na delo, kakor da se mu ni nič zgodilo. Toda zvečer ob osmih se je spet zgrudil in zdravnik je ugotovil, da je tokrat končno vedljivo nastopila smrt. Ali glej, že je drugo jutro sledilo ponovno »vstajenje«. Izredni primer navidezne smrti, o katerem se je razvedelo daleč naokoli, se ponavlja večer za večerom. Franc Tamas, ki je drugače še čvrst, dan za dnem pričakuje svojo časno smrt, ki nastopi redno ob 8. zvečer. Pol ure prej se vleče v posteljo in poleg njega je vedno vsaj po en zdravnik, saj se razume, da je zadeva vzbudila med zdravniki kar največjo pozornost. Da bo zagoneten primer docela raziskan, so prepeljali moža na vseučiliško kliniko v Kluzu.

Zidje med seboj. Sodišče v Genovi je nedavno obravnavalo nečedno, pa tudi zamotano zadevo, ki nam zgornjo priča o tem, kako se Zidje v poslih ravna med seboj. Obtoženi so bili brata Bernard in Julij Hirsch, Henrik Falcherndin in Desiderij Kahn, ki so bili vsi štirje svoj čas pobegnili v Ameriko. Vsi štirje so se poprej ukvarjali s tem, da so svoje rojake pregovarjali, naj iztihnajo domačo valuto, pa bodo dobili dolarje v zameno. Ko so tako navezali nekaj protizakonitih poslovnih stikov, pa so začeli Zidom, ki so jih bili na ta način speljali na led, pisati izsiljevalna pisma, naj položijo znatne vsote denarja, da ne bodo ovađeni. Na ta način jim je plačala Margareta Hanau 10.000 lir, Izak Cabilbe 35.000, Jože Lev 94.000, Izrael Sarin 171.000, Gaultier Mervurgo pa

samo tedaj, ko s spočitimi in sproščenimi silami zasleduje in sproti oblikuje intuitivno vizijo, ki jo je prej v sebi doživel in duhovno predejal. Na mesto take lahkote čuti pri nas težki, dejal bi: težaki korak obremenjenega človeka, ki z vztrajno voljo poganja to, kar se zli, da teče pri drugih z osvajačo lahkoto. (Pri tem seveda ne mislim, da bi drugi ne poznali piljenja, dovrševanja, tvornega truda; nasprotno. Toda v vsem procesu je neka značilna razlika, ki bi jo bila treba ob drugi priložnosti bolj poudariti in dokumentirati).

Malešič je hotel v svoji povesti pokazati usodo nekoliko trnastega in malce sanjskega kmečkega dekleta iz tistih naših krajev, kjer se je kmečki življenj v zadnjih desetletjih zaradi civilizacijskega napredka nekoliko »pomeščanilo«. Metka se zaljubi v

152.000 lir. Od nekega drugega rojaka in poslovnega tovariša pa so skušali izsiliti 125.000 lir, vendar brez uspeha. Brata Hirscha sta bila obsojena na 3 leta in pol, odnosno na 4 leta ječe in na 8333, odnosno 3500 lir globe.

Tečaj za popravne izpite v Trgovskem domu. V tečaju poučuje strokovnjaki vse predmete temeljito in uspešno trikrat po dve uri tedensko. Učnina nizka. Prijavljanje se ta teden dnevno od 9. do 12.: Trgovski dom, pritrilje, Gregorčičeva 27.

Za dilake inje srednjih, strokovnih, mešanskih in ostalih šol se prične posebni počitniški tečaj strojepljiva v četrtki 6. avgusta. Učnina zmerna. Največja moderna storjepisnica. Pouk po desetprstni metodi. Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15.

Učite se strojepljiva. Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaj prično v četrtki 6. avgusta. Pouk po desetprstni metodi. Uspeh zagotovljen, ker so na razpolago stroji raznih sistemov. Največja moderna storjepisnica! 60 pisalnih strojev. Učnina zmerna. Vpiše se lahko vsakdo. Vpisovanje dnevno. Informacije, prospekte daje: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15.

IZ LJUBLJANE

Prepoved kopanja v okuženih vodah

Ker v Ljubljani se ni do kraja izvedena kanalizacija se na mnogih krajih izteka kanal, kanalski in greznični pretoki, ter odtoki odpadnih voda v reke. Zato voda Ljubljaniče od Pruskega mostu navzdol, Gruberjevega prekopa od Karlovskega mostu navzdol in Gradaščice ni le onesnažena, temveč so lahko v njej ob vsakem času tudi kahi črevesnih nalezljivih boleznih in kahi, ki povzročajo razne kožne in druge bolezni. Zato je tudi kopanje v teh vodah lahko zdravju nevarno. Nevarno pa predvsem za širjenje črevesnih nalezljivih bolezni, raznih vrst tifusa, griže in nalezljivih vnetij črevesja.

Kopanje v navedenih delih reke iz javnih zdravstvenih razlogov tudi oblastveno prepovedano ter bo iz javnih ozirih žal treba proti neposlušnim kopalcem tudi primerno postopati. Ni namreč prav, da bi poindici kljub uradnim odredbam izpostavljali v nevarnost lastno zdravje ter v primeru nalezljivega obolenja tudi zdravje drugega prebivalstva. Tudi se ne more dovoljavati, da bi razni neobgljivi otroci kvarili in razdirali nasipe in škarpe ob reguliranih rekah.

Izgovor, da ni prilik za brezplačno kopanje, je prazen. Vsek občan se lahko, samo če upošteva osnovne zahteve reda in obzirnosti do sočloveka, koplje v brezplačnem kopališču ob Trnovskem pristanu in na Spici, kjer je prostora za stotine in stotine kopalcev.

Opozorjamo predvsem starše, naj pazijo, kje se kopljejo njih otroci, da ne bo nepotrebnih skrbi za njih zdravje in nepotrebnih potov zaradi oblastvenih ukrepov.

Vreme se je spremenilo. Trideset stopenj Celzija je za Ljubljano prav spodobna vročina, zlasti v pasjih dneh. Tako visoko se povzpne živo srebro po navadi le tedaj, kadar traja vročina že nekaj dni in stopnja narašča, se zlasti, kadar se nebo pooblači in začne Ljubljano dušiti pekoča sopolara. Prvič v letošnjem avgustu se je živo srebro povzpelo na 30° C v ponedeljek popoldne. V nedeljo je bila jutrnja temperatura komaj 12° C in je živo srebro čez dan naraslo na 28,8° C. V ponedeljek jutraj je stalo živo srebro že zgodaj na 15,8° C. Proti popoldneu se je nebo pooblačilo, sonce pa je peklo še dalje, zlasti popoldne je bilo soparno, in tako je živo srebro doseglo 30° C. Včeraj jutraj je bila jutrnja temperatura višja kakor vse zadnje dni, namreč 16,8° C. Nebo je bilo že jutraj prepreženo z drobnimi belimi oblaki, ki sicer še niso napovedovali nagle izpremembe vremena, vendar niso dali soncu, da bi se, kakor vse zadnje dni, razgledovalo po Ljubljani in ji dalje podkurilo za pasje dni. V teku dopoldneva pa so nebo zamrežili gosti sivi oblaki in je zdaj pa zdaj rosilo, potem pa spet posijalo sonce.

Jezikovni pouk nemščine in italijanščine dobe spretnješi. Tudi konverzacija. V dopoldanskih ali večernih urah od 7. do 8. Prijavite se lahko takoj od 9. do 12.: Trgovski dom, pritrilje, Gregorčičeva 27.

Kup nesreč v Ljubljani. V splošno bolnico so pripeljali 18 letnega mizarjevega sina Janka Mahnetta, ki si je pri padcu poškodoval levo, 64 letno ženo državnega uslužbenca Rozi Mihaljevo, ki ji je neki otrok na česti vrgel kamen v glavo, 9 letnega Stanka Jeraniča, ki ga je pes ugriznil v levo nogo, 71 letnega delavca Franca Ocvirka, ki se je po nesreči usekal v levo roko, in 14 letnega delavčevega sina, ki se je usekal v levo roko.

Z Gorenjskega

Novi grobovi. V Kranju je umrla ga. Amalija Kobalova, po rodu Bogatajeva. Za njo žaluje družina Možina. — Nadalje je umrl v Kranju g. Darko Nanut. — Na vzhodni fronti je padel 22 letni Fritz Kučej, desetenk v planinskem lovskem polku, doma iz Velikovca. Vojak Janez Kotnik, 19 let star in doma iz Tinja pri Velikovcu, pa se je smrtno ponesrečil pri izvrševanju vojaške službe. Pokopali so ga na vojaškem pokopališču v Celju.

Vsi vlagatelji hranilnice in posojilnice na Jesenah, ki še niso predložili hranilnih

študenta Tineta, ki piše pesmi in ki to, sicer zelo vzdržno dekle zapelje kar na prvem ljubezskem sestanku. Iz tega nastane njena nesreča, ki pa jo Metka prenaša z enako trmasto voljo, kakor je prej odbijala druge snubce in kakor se brani kmečkega fanta Franceta, ki jo edini ljubi resnično in brez pridržkov. Med snubci sta stari American Kalumet in sodnijski pisar Vekoslav, ki pa sta oba orisana dokaj neplastično, čeprav z nekaterimi tendenčnimi poudarki.

Povest »V zelenem polju roža« se dogaja v dobi pred prvo svetovno vojno in zajema v siceršnji podeželski okvir tudi nekoliko ljubljanskega življenja v času, ki se nam zdí danes daljna očetovska idila. Za okusno zunanjo opremo je poskrbela Jelena Vilfanova.

Naše gledališče

OPERA

Sreda 5. ob 17.: Trubadur. Red A. Četrtek, 6. ob 17.: Baletni večer. Lanski red torek in A.

Petek, 7. ob 17.: Trubadur. Red četrtek.

Abonenti reda A bodo imeli danes, v sredo, predstavo Verdijevega »Trubadurja« v sledeči zasedbi: grof Luna — Janko, Leonora Heybalova, Azucena — Golobova, Manrico — Franci, Ferrando — Tone Petrovič k. g., Ines — Polajnarjeva, Ruiz — Kristančič, cigan M. Gregorin. Dirigent A. Neffat, režiser C. Debevec, zborovodja R. Simoniti.

Lanski red torek in A naj dvigneta v sredo pri dnevni blaginji v operi vstopnice za »Baletni večer«. ki bo v četrtek ob 17. uri v nadomestilo za lani odpadlo uprizoritev »Ero z onega sveta«.

Zaključek operne sezone bo 10. avgusta, nato ostane opera zaradi snazjenja do 2. septembra zaprta.

knjižic, so bili s posebno objavo pozvani, da storé to najkasneje do 1. avgusta 1942. Poznejše reklamacije se ne bodo vpoštevale. Poziv je objavila Zveza kmetijskih rafajznovk v Gradcu, podružnica v Celovcu.

Ulica dr. Todta. Beljaški mestni svet je sklenil, da se bo ulica proti beljaškemu kopališču odslej imenovala po pokojnem dr. Todtu, ki je odobril gradnjo moderne avtomobilske ceste skozi ta kraj. Nadalje je bilo sklenjeno, da se bo po preureditvi Beljaška imenoval po generalu Heydrichu eden izmed največjih beljaških trgov, kjer bodo Heydrichu postavili spomenik.

Nov tednik za kmetje. 1. avgusta je prvič izšel »Wocheblatt der Landesbauernschaft Kärnten«, ki ima za gorenjske čitatele slovensko prilogo. Zupni vodja dr. Rainer je napisal uvodno besedo, kjer pravi, da ostane kmečki značaj koroške dežele tudi v bodoče osnovni znak prebivalstva. Nadalje sta prispevala članke deželni kmetijski vodja Huber in inž. Herbert Gayl, vodja urada za agrarno politiko. Različnih drobšč vsebujejo rubrike »Aktualni kotiček«, »Događki tedna« in »Uradna obvestila«.

O celovitem in obrambnem pravu na Gorenjskem objavlja gorenjski tednik: V sporazumu z državnim ministrom za notranje zadeve je odredil župni vodja dr. Reiner kot šef civilne uprave za zasedena področja na Koroškem in na Kranjskem, da se uveljavi delovno in obrambno pravo, kakršno velja na Koroškem. Sam bo določil obseg in čas vpoklicev v državno delovno službo v sporazumu z notranjim ministrom. Prav tako bo z vojaškim vrhovnim poveljstvom in notranjim ministrom pozneje določil obseg in čas popisovanja in novčenja obveznikov obrambne službe v Meziški dolini in na Gorenjskem. Kakor pravi naredba, se bodo vse na Koroškem veljavne določbe smiselno uporabljale in če bi se pojavile težkoče, bo šef civilne uprave v sporazumu s pristojnimi uradi rajha od tega odstopil. S tem, pravi gorenjski tednik, bo na Gorenjskem nastopilo stanje, ki je na priključenem Spodnjem štajerskem že dolgo časa uresničeno in ki naj pripravi dokončni priključek Gorenjskega in Meziške doline. V tem povodu objavlja gorenjski tednik tudi uvodnik, kjer pravi, da je uvedba obvezne delovne in vojaške službe nadaljevanje starih tradicij. Kakor na Spodnjem štajerskem, pravi list, bodo v bodoče tudi na Gorenjskem smeli mladi moške nositi rjavo in sivo častno obleko delovnega obveznika in vojaka.

O počitniški službi nemških visokošolcev in visokošolk na Gorenjskem in na Spodnjem štajerskem je objavil znani celovski propagandist dr. Lukas daljši članek v nedeljski številki celovskega dnevnika. Opisal je najprej, kako se je do 1. avgusta šolalo 120 visokošolcev in visokošolk v Gozdu-Martuljku. Njihovo število se bo v kratkem še povečalo. Doma so iz altskih dežel, z Bavarskega in Vrttenberškega, pridružili pa so se tudi študentje iz Spodnjega štajerskega, Gorenjskega, Rumunškega in Hrvaškega. Sledili so pozivu državnega študentskega vodje dr. Scheela in bodo v teku dveh mesecev po navodilih političnega vodstva opravljali naloge. Naloge se nanašajo na mladinsko delo in na sport, visokošolke se še posebno posevajo otroškim vrtem. Služatelji in slušateljice z več semestri bodo, primerno svojim fakultetam, opravljali službo, kakršna ustreza njihovi strokovni usmerjenosti: izdelovanje gradbenih načrtov, zdravstveno vodstvo, poslovno vodstvo, avtomobilizem itd. Za zgled požrtvovalnosti navaja dr. Lukas, da so nekateri študentje v vojaški službi, ki so dobili dopust za nadaljevanje študija, prišli protovoljno v počitniško službo kljub izpitu. Vodja štajerskih visokošolcev in visokošolk dr. Franz Höfler je pripravil vse potrebno za razvrstitve v počitniški službi, v kateri bo na Gorenjskem in na štajerskem zaposlenih 800 visokošolcev in visokošolk. Vsi ti bodo najprej prevzeli svoje delo na Jesenah, na Bledu, v Radovljici, Kranju, Kamniku in škofji Loki. Počitniško delo se bo nalajevalo vseke glavne počitnice.

Tri Berlinčanke so padle v prepad. Iz Berlina so se pripeljale tri izletnice v Ziljsko dolino in so se seveda odpravile v planine. Ko so prečkale nevaren prehod, je ena izmed trojice zdrslila s poti in padla kakih 50 m globoko, kjer je obležala. Njene tovarišice sta ji hoteli pomagati, pa sta prav tako zdrslili v globino. Reševalci so imeli zelo težko delo. Ponesrečenka, ki je prva padla, je kmalu nato izlila spodaj v vasi. Druga ponesrečenka je hudo poškodovana, vendar bo okrevala, tretja pa je dobila le lažje poškodbe.

Nepoštena dostavljalka pošte. Pred deželnim sodiščem v Celovcu se je morala zagovarjati 24letna Herta B. Bila je letošnjo pomlad nameščena pri celovski pošti kot dostavljalka. prisvojlja si je različne nakaznice za čevlje in tkanine, ki jih je razpošiljal gospodarski urad. Nadalje si je prisvojlja 100 cigaret in odrezke živilskih nakaznic. Recepte je kar sama podpisala. Obsojena je bila na 9 mesecev težke ječe.

Dve neozgodi. Premikalec Franc Zidar je padel na kolodvoru v Bohinjski Bistrici z lokomotive in se je hudo poškodoval na desni nogi. V Kranju si je skladiščnik tvrke »Merkur« Jože Rehberger pri težkem delu zlomil nogo. Oba poškodovanca so prepeljali na Golnik.

Iz Spodnje štajerske

Smrt blvskega graškega vseučiliškega knjižničarja. V Tropavi je umrl 1. avgusta v visoki starosti 97 let dvorni svetnik dr. Anton Schlossar, ki je bil dolga leta ravnatelj vseučiliške knjižnice v Gradcu. Napisal je vrsto raznih spisov. Poznal ga je tudi marsikateri slovenski rojak, ki je študiral v Gradcu.

Na Ljubnem v Gornji Savinjski dolini so bili pokopani Janez Ermenc, Franc Slatinšek in Rudolf Ciraj. Pogreba se je udeležilo, kakor poročajo listi, okrog 3000 pogrebcev. Nastopili so brambovski oddelki, igrala je godba in bavorski noši. Vsi trije pokojniki so zapustili 24 otrok. Pokojnik v slovo je spregovoril okrožni vodja Dorfmeister iz Celja.

V Mariboru sta umrla trgovca Ivan Lösching, ki so ga uppelili v Gradcu, in železniški uradnik Andrej Kovačec, ki so ga pokopali na Pohorju.

Gasilstvo v trboveljskem okrožju. Vladni svetnik dr. Josip Ureg je kot zastopnik deželne svetnice razdelil v okviru manjše svečanosti listine voditeljem prostovoljnih gasilskih društev v trboveljskem okrožju. V nagovoru je razlagal pomen prostovoljnih gasilskih čet v Nemčiji ter je pohvalil organizacijsko delo v trboveljskem okrožju, ki vodi gasilce Franc Gutscheg. Nato je bil prirejen tečaj o gasilski službi.

Okrožno zborovanje v Trbovljah. Kakor smo poročali, so imeli v Trbovljah v soboto in nedeljo večjo svečanost, ki se je imenovala »Okrožni dan«. Namen prireditve je bil prikazati leto dni dela Heimabunda v obsejnem okrožju. Izobešene so bile zastave in po cestah so korakali oddelki mlad ne in brambovci. Vredilski zbor iz vsega okrožja se je zbral v soboto v Okrožnem domu. Godalni orkester je odigral overture »Egmonta«. Nato je prvi govoril okrožni voja« Eberhardt. Potem je zvezni vodja Franc Steindl ponovil besedo, da je na Spodnjem štajerskem določena jasna fronta in kdor se od nje odvrne, bo prejel ali slej pokončan. Zborovanje je bilo zaključeno s himnami. Sledilo je strokovno zborovanje voditeljev raznih uradov. O političnem in vojaškem stanju je poročal vodstveni uradni vodja Sefried Tremml. Za zaključek prvega dne je bil prirejen promenačni koncert. V nedeljo, jutraj je bila budnica mladinske godbe, potem pa zborovanje v čast rudarjem, kjer je spet govoril Franc Steindl. Popoldne so bile mladinske tekme na sportnem igrišču. Za okrožni dan so bile prirejene tudi tri razstave, ki ostanejo odprte do 9. avgusta in so vsakomur dostopne. Prva se imenuje »leto dni dela v trboveljskem okrožju«, druga prikazuje rudarsko delo v trboveljskem revirju, tretja pa Dürerjeve tiske »Albertina«.

O besedilu oglasov objavlja mariborski dnevnik: »Inseratni odelček si pridruže pravico, da spremeni besedilo posameznih oglasov, v kolikor je to potrebno na podlagi obstoječih predpisov. O tem ne more oglaševalcev vselej obvestiti.«

Promenačni koncerti se vrstijo ob nedeljah v večjih spodnještajerskih krajih, kjer je vojaška posadka z godbo. Promenačne koncerte pa prireajo tudi civilne godbe. Preteklo nedeljo je v Mariboru proti večeru koncentrirala železničarska godba na trgu pred kolodvorom. V Celju je bil v nedeljo dopolnilni koncert v parku in je igrala brambovska godba.

V državno pietarsko šolo v Ptuj so bodo vpisovali novi gojenci dne 2. septembra dopoldne in popoldne. Dovišiti morajo obvezno ljudsko šolo in dopolniti 14. leto. Ze vnaprej se lahko pisмено prijavijo.

Pri št. Jakobu v Slovenskih gorah so imeli v nedeljo prvi vaški dan. Zjutraj je bila bučnica, potem je bil javni koncert mladine; prepevala so tudi dekleta, ki pomagajo pri žetvi. Zvečer so vaščanom prikazovali slike, kaj doživljajo nemški vojaki v Rusiji. Okrožni vodja Doloczi je pohvalil krajevne voditelje Kosija.

Vojaske pošto si je prisvojlja. Pred celovskim sodiščem se je morala zagovarjati 25 letna poročena Analijsa Hrenova, ki se je v Kotmarji vasi v teku 6 tednov od začeta aprila do srede maja letos prisvojlja kakih 20 pošilk, ki so bile namenjene vojakom na fronti. V pošilkah so bile večji del cigarete, nekaj malega živil, pisemski papir in vžigalnik. Cigarete je bilo kakih 1400. Pred sodiščem se je zagovarjala, da je njen mož strasten kadilec. Zločina pa ni storila iz potrebe, ker ima po možu, ki je v vojaški službi, zadostne prejemke, da lahko skribe zase in za 3 otroke. Posebni senat jo je obsodil kot ljudsko škodljivko na 9 let ječe.

Napad s koso. 52 letni posestnik Boštjan Bauman iz mariborske okolice je vprašal svojo ženo, ko se je proti večeru vrnil domov, ali je viničar opravil košnjo, kakor mu je bil naročil. Žena je odgov

SPORT

Izza zelene mize

Tudi notranja organizacija v sportu se spreminja v vojni

Sredi vojnih dogodkov in kljub vročini pasjih dni imajo razni sportniki na tereh vedno dovolj opravka tudi voditelji in funkcionarji raznih sportnih organizacij, ki morajo vsak čas prilagajati sportne sporede obstoječim razmeram, deloma pa skrbeti, kako se bo sportno življenje kljub vsem oviram razvijalo dalje v smerih in smernicah, kakor jih nalagajo uspehi in poroke na bojiščih.

Tako se je pred dnevi sestalo predstojstvo mednarodne smučarske zveze v švicarskem Lausannu pod vodstvom svojega prvega podpredsednika grofa Hamiltona iz Švedske. Na seji je bilo prisotnih več znanih smučarskih strokovnjakov, ki jih poznamo že iz prejšnjih let, med njimi Italijan grof Bonacossa ter oba znana specialista za skakalnice Šviciar Straumann in Nemec J. C. Luther. Glavno vprašanje, ki so ga imeli gospodje reševati, je bila prihodnja prireditev za svetovno prvenstvo, za katero se je potegovala Švica. Predlagatelj so svojo ponudbo umaknili, potem pa je bilo soglasno sklenjeno, da tega tekmovanja prihodnje zimo ne bo. Če pa bi se pozneje morda le pokazala možnost za njegovo izvedbo, bi imela Švica pri morebitni izvedbi prvenstvo pravico.

V nadaljnjem so se odločili čim hitreje v mednarodnem smučarstvu sporazumeti, da bodo v bodoče tudi vsako leto vojne imeli vsaj eno sejo, kjer se bodo lahko razgovorili o važnih in zanimivih vprašanjih evropskega smučarskega sporta. Sklenjeno je bilo še, da bodo pri prihodnjih FIS-tekmaših uvedli nekatere novosti pri ocenjevanju smučarskih skokov po švicarskih in nemških željah. Predsednik odbora za smuk in slalom dr. Martin iz Nemčije je opozarjal forum na veliki razvoj, ki ga je v zadnjem času doživelo alpsko smučanje na Švedskem. Na mesto grofa Hamiltona je bil v ta odbor v zvezi s tem razvojem izvoljen švedski stotnik Bergmann. Na koncu zasedanja so člani predstavnstva pretrpeli še celo vrsto tehničnih vprašanj iz smučarske stroke.

Velik atletski miting petih narodov, ki je bil pred kratkim neveljavno v berlinskem olimpijskem stadionu, je privabil v nemško prestolnico tudi mnoge odlične goste iz tujine, med njimi tudi več vodilnih sportnih funkcionarjev iz Italije z generalnim tajnikom CONI-a nar. sv. Puccioni Puccioni na čelu. Italijanski sportni strokovnjaki so imeli potem v teh dneh več sestankov, na katerih so razpravljali o možnostih nove ureditve evropskega sporta, bodisi za čas trajanja sečanje vojne, kakor tudi po njenem koncu. To priložnost so izrabili tudi predstavniki nekaterih mednarodnih sportnih zvez, da so v Berlinu zbraji vse grahalivo iz prejšnjih dob in ga vzeli s seboj na sedeže novih organizacij. Tako bo v kratkem prenehanje v Italijo ves arhiv Mednarodne sablaške federacije in prav tako tudi arhiv Mednarodne kolesarske federacije, ki bosta poslej obe imeli svoj sedež v Rimu.

Sport je tudi eno izmed orodij v vojni, kadar pripravljajo mladino za najvišje naloge in zato je treba tudi v teh časih misliti na ureditev sportnega življenja za jutri; s teh vidikov je delo sportnih gospodov za zeleno mizo prav tako pomembno kakor so važni nastopi vsakega posameznika, če se hočeta tudi sredi vojne vihrati obdržati sport in telesna vzgoja kot sredstva za okrepitev narodov.

Spet zlati jubilej

Pred dnevi je minilo 50 let, odkar deluje mednarodna drsalna zveza

V teh dneh je slavila mednarodna drsalna organizacija, ki združuje vse narode, kar jih goji drsalne sporte, 50letnico obstoja. Ta mednarodna sportna zveza je bila ustanovljena 23. julija 1892 v zvezi z mednarodno razstavo v Scheveningenu. Ko je začela delovati, so bile njene naloge zelo kolidne, kajti pravila za izvajanje tega sporta so tolmáčili po svetu kakor se je komu zdelo, razen tega pa se je vsak čas spomnil ta ali oni, da je priredil kakšno evropsko ali tudi svetovno prvenstvo tekmovanje. Povrh tega je kar deževalo rekordov brez jamstva, da so bili doseženi pravilno in ne da bi jih kdo beležil in ovrhal.

Novi mednarodni sportni forum se je kmalu uveljavil in že 13. januarja 1893 organiziral prvo tekmovanje za svetovno prvenstvo v hitrostnem drsanju v Amsterdamu. Tri leta pozneje je uspel tako daleč, da je izvedel tudi prve prvenstvene tekme v umetnem drsanju, pri katerih je bil navod svetovnega prvaka priznan Nemec dr. Gilbert Fuchs iz Monakova. (Ta dr. Fuchs je po prvi svetovni vojni živel precej dolgo tudi v Ljubljani, kjer si je pri-

dobil mnogo zaslug za poživitev drsalnega sporta in za njegov razvoj kot borbenega sporta. Pod njegovim vodstvom je drsalna sekcija lirijskega zaviljivo stopnjo znanja in svoji panogi in si je tudi pridobila in ves čas obdržala državno prvenstvo bivše Jugoslavije v vseh disciplinah umetnega drsanja. Op. ur.) Ono prvo svetovno prvenstvo je bilo februarja 1896. v Petrogradu; 12 let pozneje pa je bilo tamkaj organizirano tudi prvo tekmovanje za svetovno prvenstvo v umetnem drsanju v parih, kjer sta se spet uveljavila Nemec Hübner in njegova partnerica, znana drsalna Burgerjeva iz Dunaja. Leta 1906 je mednarodna drsalna zveza organizirala tudi prvo svetovno prvenstvo za ženske. Drsalni sport je pozneje, posebno po prvi svetovni vojni, zavzel silen razmah in je vsako sezono privlačil številno, predvsem pa najbolj petično publiko v razna svetovna znanja zimovišča po vsej Evropi.

H koncu je zanimivo vedeti še to, da se je mednarodna drsalna organizacija že ob svoji ustanovitvi morala taviti z amaterskim vprašanjem — to pomeni, da so si že prvi pionirji te elegantne sportne panoge sem in tja dali izplačati nekaj drobca, da so bili potem bolj gibčni na ledu — in je imela pozneje še čisto neredno opravo zmerom zaradi vprašanja, kje raj bi bila prava meja med sportom na ledu iz navdušenja in med drsanjem za reklamo in denar.

Čisto na kratko

Nekdanji najboljši teniški igralec sveta Henry Cochet se je spet pojavil na telem polju in je pri nedavnem francoskem prvenstvu v Parizu po trdem boju porazil favorita tekmovanja Yvona Petro v štirih setih. Stari Cochet je kljub svojim 40 letom pokazal mnogo energijo in se je zdaj po tolikih letih spet uvrstil med najmočnejše predstavnike francoskega tenisa.

Švedski rektorler Gundar Hägg je skušal oni dan po tolikih uspehih zrušiti še enega izmed rekordov, in sicer to pot v teku na 3000 m. Dosegel je izborni čas 8:09.4, vendar je z njim le za štiri desetinke sekunde zaostal za svetovno znamenje, ki jo je leta 1940. postavil njegov rojak Henry Kaelarne.

Nemčija je izgubila enega svojih najboljših skakalcev v daljini dr. Luz Longa, ki je z daljino 7.90 m branil nemški in evropski rekord v tej disciplini. O moči, ki je sam izjavil, da ne pojde več na tekalnice, so posebno mnogo govorili po zadnji olimpijadi, ko je s svojim rezultatom 7.87 m naglaj ameriškega črnca Jesse Owensa, da se je povzpelo do svetovnega rekorda na 8.06 m. Longov naslednik bo bržkone mladi Wajemann.

Danci so te dni zapisali v svoje sportne anale nov rekord v metu kopja, ki ga je dosegel John Hansen z znakom 64.24 m.

Iz Hrvatske

Svečana recepcija Italijanski Vojski na čast. Državni zakladnik je v Dubrovniku priredil svečano recepcijo Italijanski Vojski in armadnemu generalu Renzu Dalmazzu na čast. Recepcije so se udeležili člani italijanskega in hrvatskega Oficijskega zbora ter predstavniki oblasti v velikim županu na čelu.

Otvoritev nemškega konzulata v Dubrovniku. V Dubrovniku je bil nedavno odprt nemški konzulat. Za prva konzula je bil imenovan g. Ludwig Aeltberg. Konzulat je začasnó nameščen v vili Mimoz.

Sisak za 350 letnico slavne bitke proti Turkom. Prihodnje leto poteče 350 let, kar se je dne 22. junija 1593 vršila pri Sisku znamenita zmagovalna borba Hrvatov proti Turkom. V spomin na ta zgodovinski dogodek se je društvo »Muzej in knjižnica mesta Siska« odločilo, da izda veliko spominsko knjigo.

Ustaška mladina gradi delavske domove. Dela za izgradnjo delavskega naselja Stipe Javora pri Karlovcu naglo napreduje. Med delavci je tudi 20 srednješolcev, ki so člani Ustaške mladine.

Film o Travniku in okolici. V Travniku so prispeli filmski strokovnjaki, da posnamejo najzanimivejše dele mesta in okolice. V Ovcarevu in Slimeni so fotografirali tudi prav lepe narodne igre, med njimi »baccanje kamena s ramena«. Kakor pravijo, so zelo uspešni posnetki Vlasič-Planine.

Delovno taborišče nemških študentov pri Osijeku. Te dni je bilo slovesno odprtje prvo delovno taborišče nemških študentov na nekem posestvu pri Osijeku. Otvoritev so prisostvovali vodilne osebnosti nemške narodnostne skupine na Hrvatskem. Delovno taborišče ima predvsem namen pomagati pri žetvi in pospravljanju ostalih pridelkov.

Prva mednarodna fotografirska razstava v Zagrebu. V Zagrebu bo v oktobru prirejena prva mednarodna fotografirska razstava. Na razstavo ne bodo pripušteni posamezniki, temveč bodo razstavljene samo državne zbirke, tako da bo vsaka država zastopana s 50 najboljšimi fotografijami. Razstavo prireja zagrebški Fotoklub.

60 milijonov potnikov na zagrebškem tramvaju. Električna cestna železnica v Zagrebu je brez dvoma najvažnejši činilnik v lokalnem prometu glavnega mesta nezavisne hrvatske države. Lani je zagrebški tramvaj prevozil nad 60 milijonov potnikov, medtem ko jih je bilo predlanskim nekaj manj kakor 50 milijonov.

Gradnja moderne cestne zveze med Zagrebom in Hrvatskim Zagorjem. Hrvatska vlada si je dala obsežen program, da zgradi 2000 km modernih cest z vozisčem iz betona, drobnih granitnih kock ali podobnega sodobnega gradiva. Pri snovanju načrta je prevladalo načelo, da je Hrvatska pretežno agrarna država in da bo zatoj tudi v bodoče na hrvatskih cestah velik del voz z živinsko vprego. S posebno zakonodajo odobroba je za gradnjo glavnih državnih cest odobrena vsota 4 milijard kun, od tega prvi obrok za lansko leto 400 milijonov, za letošnji pa 400 milijonov ton. V prvi vrsti se bo gradila državna cesta Rogatec — Krapina — Podused — Zagreb — Icaničgrad — Novska — Okučani — Brod — Zemun, Dela na odseku Zagreb — Rogatec, zlasti na delnici Podused—most preko Krapine so se začela že preteklo jesen. Razen tega se gradi tudi cesta od Zagreba preko Sesvet, Sv. Ivana Zelina in Varaždina do nemške meje.

Povišanje plač muslimanski duhovščini in cerkvenikom. Vakufsko-meairski odbor za južno Hrvatsko je na zadnji seji sklenil, da se uslužbenecim in upokojencem, ki prejajajo pokojnine odnosno plače od vakufa, povišajo prejemki: onim, ki prejajajo do 500 kun mesečno, za 50 odstotkov, od 500 do 1000 kun za 40, nad 1000 kun pa za 30 odstotkov.

Ustaška mladina zgradija kopališče. Mestna občina v Banji Luki je ustaški mladini odstopila ozemlje na bregu Vrbasa pod staro trdnjavo Kaštel, da si zgradi kopališče. Prostovoljno je delalo 37 pripadnikov ustaške mladine, ki so svoji organizaciji, s tem pa tudi vsemu prebivalstvu Banje Luke, uredili lepo kopališče.

Regulacija Save pri Zagrebu. V okolici Zagreba je Sava v zadnjih desetletjih napravila ogromno škodo. Od izliva Sotle je reka, ki ima tu povsem gorski značaj, v dolžini 57 km odnesla nad 1000 oravolovne zemlje, vas Radek pa je skoraj povsem uničila. Vlada je svoj čas odobrila velik kredit, s katerim naj se savska struga uredi tako, da bo široka največ 100 metrov, na ovinkih pa največ 110. Dela so se začela že lani, letos pa so se intenzivno nadaljevala. Največ dela je doslej opravljena pri Podusedu in pri izlizu Bregane na desnem bregu. Hkratu z utrjevanjem bregov pa se vrši tudi obsežno čiščenje struge. Ko bodo dela zaključena, bo Sava plovna do Zagreba.

Vprašanje brivskih izvezkov. Izbave krožnikov, ki označujejo brivsko območje, se je v Zagrebu očitno tako čez mero razpaslo, da je moralo policijsko ravnanje postati vse bolj vmes. V bodoče morajo vsi brivski in frizerski mojstri izbežati brivske krožnike po naslednjih predpisih: Krožniki morajo biti v višini 2 in pol metra od zemlje, palica, na katerih vise, mora biti od zidu 60 cm dolga, črne barve, ne pretirano debela, pa vendar takšna, da dosti čvrsto drži krožnik. Premer krožnika mora biti 26 cm, krožnik sam pa mora biti napravljen iz stekla in rumenozlate barve. Vsaka brivnica sme izvesti en sam krožnik in niti na njem niti na palici ne sme biti nikakih napisov in znakov. Krožnik se pritrdi s pomočjo dveh prečk na kraju palice tako, da

Radio Ljubljana

SREDA, 5. AVGUSTA 1942-XX
7.30: Pesmi in napovedi. 8.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Duo Golob-Adamič. 13.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 13.15: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski. 13.20: Lahko glasbo vodi dirigent Petralia. 13.30: Komorna glasba. 14.00: Poročila v italijanski. 14.15: Koncert celista Cende šedibauerja (pri klavirju Marjan Lipovšek). 14.45: Poročila v slovenski. 17.15: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Operetna glasba. 20.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski. 20.30: Vojaške pesmi. 20.50: Operna glasba. 21.20: Predavanje v slovenski. 21.25: Simfonično glasbo izvaja orkester pod vodstvom dirigenta Victorja De Sabate. 22.10: Koncert Ljubljanskega Komornega tria (M. Lipovšek — klavir, A. Dermelj — violina, C. šedibauer — čelo). 22.45: Poročila v italijanski.

Obnovite naročnino!

se je dotika. — Ti ukrepi so bili potrebni iz dveh razlogov: prvič, da se varuje lepota mesta in drugič, da se življenje pasantov ne izpostavlja nevarnostim.

Drobne zanimivosti

Velik požar v Turčiji. V Kizdatu pri Karakuču, je izbruhnil silen ogenj, ki je v kratkem času uničil 31 poslopij, med njimi tudi mošejo. Škoda je ogromna. — V Egiptu v Anatoliji pa je med silno nevihto padala toča izredne debelosti. Toča je po poljih prizadela veliko škodo, razdejala pa je tudi mnogo kokošjih farm, ki predstavljajo v tej pokrajini glavni vir dohodkov.

Oblike japonskega cesarja. Evropska javnost se zelo zanima za življenje na japonskem dvoru, saj je znano, da je japonski cesar svojemu narodu živi simbol vere in domoljuba. Zanimivo pa je, da je japonski cesar obložen nekoliko skromnejše, kakor drugi japonski predstavniki. Ker je božjega porekla, se ne smejo krojači dotakniti njegovega telesa. (Zdravniki smejo to storiti samo s posebnimi rekviziti). Dvorni krojač mora torej cesarja vzeti med roke na oddaljenost 6 metrov. Ker cesar tudi ne preizkuša obleke pred izvajanjem, niso ukrojene tako natančno po meri kakor pri dvorjanikih.

Pisatelj, ki je prerokoval podrobnosti sedanje vojne. Leta 1908, je v Parizu izšel fantastični roman »Pekel Vojne«, v katerem je pisatelj Pierre Gifford opisal vojno, kakršna naj bi se vršila leta 1970. Knjiga je bogato ilustrirana. Besedilo in slike v marsikaterem pogledu prikazujejo dogodke in metode sedanjega svetovnega spopada. V romanu nastopajo padalci, ki pa nimajo padal, temveč so opremljeni z ogromnimi peruti. Podrobno je opisan »človeški torpedo«, ki ga vodijo najdržnejši izmed Japoncev in hkratu z zadetkom žrtvujejo svoje življenje. Neke slika predstavlja napad iz zraka velikega stila, pri katerem množice beže v zaklonišča. V romanu srečamo tudi moderne utrube, v katerih se topovi pogrezajo pod zemljo in se dvigajo iznad nje, protioplinske maske in magnetne mine.

84-leten starec pretepel svojo zeno. Med 84-letnim Giuseppeom Michelucchiem in njegovo 76-letno ženo v Spezi je zadnjič spet prišlo do razburjajočih zadržev. Oba sta očitno že toliko navajena življenja da zmerom najdeta kakšno malenkost, zaradi katere se jima zdaj vredno, kočiti si v lase. Mož rad bere časopis, in da bi boljše razumel, kar bere, si ga bere na glas. Ona pa tega ne prenese, pa mu je roboto vrgla v obraz, naj meljejo po tihem. To pa je starček tako razjarilo, da je planil vanjo in jo tako obdelal, da se je zatekla na policijo. Policijski zdravnik jo je sicer poskušal potolažiti, a žena je bila tako iz sebe, da je vložila ovadbo, obenem pa je neusmiljeno zahtevala ločitev zakona. Stvar je prišla tako daleč, da je moral 84-letni Michelucchi stopiti pred sodnika. Sodik ga je spoznal za krivega in ga obsodil na 15 dni zapora.

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Električna sušilnica!

Sedaj je ugoden čas za sušenje sušilnice in radja. Oglejte si poceni delujočo sušilnico, ki stane 500 kr. Ogled vsak dan od 9 ure naprej pri: Kruljer Ernest, Ljubljana, Prizov 11, Gostilniški dom, pritrilje, desno. 10211-6

Pisalo mizo

s stolom vrtilnikom, lepo namizno svetilko ter marmornatim tiskalom z uro, ugodno prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno«. 10252-6

Briljanten prstan

prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10203-6

Večjo otr. posteljo

z mrežo takoj prodam. Bleiweisova c. 99. 10307-6

Kupim

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.—

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3